

ASIAA JÄSENILLE

mainio

WWW.MTK.FI

3
2022

METSÄT MYLLYTYKSESSÄ

MTK puolustaa suomalaisten
metsänomistajien etuja EU:ssa → 20

HANHET RIESANA

Tohmajärvellä valko-
poskihanhet syövät
pellot tyhjiksi → 14

KEKRIÄ KOHTI

Tervossa tehdään
talkoilla komea
kekripukki → 29

”Ruokapalveluiden henkilöstö arvostaa esivalmisteltuja tuotteita.” → 26

Asiat tärkeys- järjestykseen

Elämme poikkeusaikaa. Turvallisuuden tunne on järkkynyt, ymmärrettävästi ja aiheesta. Elinkustannusten kasvu on nopeaa. Huoli selviytymisestä kasvaa päivä päivältä. Korkeiden nousu on myrkyä velalliselle.

Polttoaineen hinnannousu aiheutti bensaraivoa. Sähkön hallitsemattomalta näyttävä kallistuminen vetää vakavaksi talvipakkasia odoteltaessa. Energiamarkkinoiden kaaos heijastuu kaikkeen taloudessamme. Turvetta on ikävä niilläkin, jotka viime vuonna olivat suuna ja päänä kalustoa romuttamassa.

RUUAN KULUTTAJA- HINTOJEN NOUSU

on kiihtynyt ja talousviisaiden ennusteet jo ylitetty. Suomessa tämä on silti tapahtunut myöhemmin kuin muualla Euroopassa, vaikka tuotannon kulut nousivat ihan samaa tahtia. Ruoka-alan on toimittava jämäkästi tulevina kuukausina, jotta kertynyt velka tuottajille kurotaan kiinni.

Suomalaiset kuluttajat ymmärtävät, miksi ruuan hinta nousee kaupoissa: tuottaminen on kalliimpaa. Maataloudella on erityisen vahva kuluttajien tuki. Suomalaiset haluavat, että suurempi osuus ruokalaskusta menisi tuottajalle. Vastuullinen ruokajärjestelmä antaa heille tämän mahdollisuuden.

RUUAN KYSYNTÄ EI ole hintajäykkää. Kun hinta nousee, menekki laskee. Hinnankorotukset ovat silti välttämättömiä. Luonnonvarakeskuksen laskelmat osoittavat, että varsinkaan kotieläintuotannossa hinnat eivät kata edes muuttuvia kustannuksia.

Siispä on joko pistettävä paukkuja ruokaviennin tehostamiseen tai sopeutettava tuotannon määrää reippaasti alaspäin. Ensimmäinen vaihtoehto on alan tulevaisuusnäköymän kannalta ensisijainen.

Perusasiat kunniaan ja asiat tärkeysjärjestykseen! Tämä viesti on saatava myös Brysseliin. Turvallisuus, ruoka, energia sekä talous ja työpaikat on nostettava politiikan kärkeen. Välttämätön muutos kestävämpään yhteiskuntaan tarvitsee kansalaisten tuen. Sen totaalin menettäminen on lähellä.

Juha Marttila
puheenjohtaja, MTK
Twitter: @Marttila Juha

”Maataloudella on kuluttajien tuki.”

Klaus Hartikainen,
päätoimittaja

Lähetä palautetta!
mainio@mtk.fi
Twitter: @KLAUHAR

Seuraava Mainio
ilmestyy 16.12.2022

Kansainvälistä yhteistyötä

YHÄ SUUREMPI OSA elinkeinojemme ajankohtaisista haasteista on peräisin maamme rajojen ulkopuolelta. Globaalilla markkinakehityksellä, kauppapolitiikalla tai kansainvälisillä ilmasto- ja ympäristösopimuksilla voi olla ratkaisevan suuri merkitys omaan maa- ja metsätalouteemme. Näihin vaikuttaminen edellyttää kansainvälistä yhteistyötä.

Euroopan unioni muodostaa yhteiset kantansa kansainvälisiin asioihin. Vaikka järjestöllämme on suorat yhteydet Suomen ja EU:n päätöksentekoon, nykyaika edellyttää entistä tiiviimpää yhteistyötä. Elinkeinomme saavat asiansa paremmin kuuluviin kansainvälisillä areenoilla, kun niillä on vahva yhteinen ääni.

Suomi on kokoaan suurempi vaikuttaja kansainvälisissä asioissa. Samoin on MTK. Järjestömme toimii aktiivisesti kansainvälisten kattojärjestöjen kautta. Yhteistyö on sekä tietojen ja ajatusten vaihtoa että tiukkaa käytännön vaikuttamista muun muassa EU:n, YK:n ja WTO:n suuntaan.

Unohtaa ei sovi sitäkään, että MTK:lla on tiiviit yhteydet pohjoismaisiin sisarjärjestöihin, joiden kanssa tehdään runsaasti käytännön edunvalvontayhteistyötä. Hiljattain pohjoismaiset viljelijät pitivät kokouksen Seinäjoella ja tiivistivät yhteistyötään perustamalla uuden ruokaturvaryhmän NBC-järjestönsä.

Kansainvälisen vaikuttamistyön avainasemassa ovat järjestömme luottamushenkilöt. Tuore esimerkki tästä on MTK:n johtokunnan jäsenen **Kati Partasen** eteneminen Euroopan edustajana Maailman viljelijäjärjestö WFO:n johtokuntaan.

8 HYVÄ ME

Luontotyypisuojaelu heikentää omistajan oikeusturvaa

Uudessa luonnonsuojelulaissa on hyviä tavoitteita mutta epäonnistuneita pykälä.

12 KUKKARO

Tarkan pelin paikka

Sähkön hintakehitys on lähitulevaisuudessa epävarmempaa kuin kenties koskaan aikaisemmin.

14 TÄTÄ PÄIVÄÄ

Hanhet haittana

Valkoposkihanhet aiheuttavat yhä enemmän tuhoja viljelyksille Itä- ja Etelä-Suomessa. MTK vaatii valkuposkea riistalajiksi.

18 JUUDET TUULET

Yhteinen tulevaisuus

MTK:n liittokokous kesäkuussa Porissa keräsi järjestöväkeä yhteen. Tapaamisia leimasi vahva

tunne yhteisestä asiasta.

20 KUUMA PERUNA

Suomen metsät EU:n myllytyksessä

EU tuo käsittelyyn yhä uusia metsien käyttöön vaikuttavia asetuksia. MTK puolustaa suomalaisten metsänomistajien etuja.

24 RUISTA RANTEESSA

Mahdollisuuksia kasvuun

Suomalaiset kuluttajat ovat kiinnostuneita luomuruuasta. Arvossa pidetään varsinkin kotimaisia luomutuotteita.

26 MENOSSA MUKANA

Rohkeasti mukaan kilpailutuksiin

Julkiselta sektorilta voi löytyä hyviä ja pitkäaikaisia asiakkaita lähiruuan ja lähipalveluiden piirillekin tuottajille.

29 TAITAJA

"On ihanaa tehdä kaunista"

Tervolainen Helena Raatikainen on harrastanut vuosikymmenet vököstelyä eli somistamista sen ajan, minkä on lypsykarjan hoidolta kerinnyt.

PALSTAT

- 4 Laari
- 11 Mitä kuuluu?
- 23 Ristikko
- 32 Jäsenedut
- 35 Kentällä

JULKAISIJA Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Simonkatu 6, PL 510, 00101 Helsinki, Vaihde 020 4131, www.mtk.fi **PÄÄTOIMITTAJA** Klaus Hartikainen, jäsenviestintäpäällikkö, MTK, toimitussihteeri Anne Rauhamäki, MTK **TOIMITUSNEUVOSTO** Tuula Dahlman, Merja Elomaa, Klaus Hartikainen, Mikko Kriikku, Terhi Löfstedt, Anne Rauhamäki, Jari Rouvinen ja Susanna Valtonen **TOIMITUS JA ULKOASU** Viestimedia Oy, PL 440 (Simonkatu 6) 00101 Helsinki, www.viestimedia.fi **PAINO** PunaMusta Oy, Joensuu 2022 ISSN 2242-8712 (painettu) ISSN 2737-047X (verkkójulkaisu) **KANSIKUVA** Johannes Tervo

JÄSENKYSELYSTÄ EVÄITÄ JÄRJESTÖN KEHITTÄMISEEN

Tuoreen jäsenkyselyn mukaan MTK:n jäsenet kokevat jäsenpalvelut, järjestön tekemän vaikuttamistyön sekä ajankohtaisen tiedon saannin tärkeimmiksi syiksi järjestön jäsenyydelle.

Kyselyn mukaan jäsenet hyödyntävät eniten metsänhoitoyhdistyksen palveluita, MTK:n jäsenetuja sekä ammatilliseen osaamiseen liittyviä infoja ja koulutuksia.

Jäsenet toivovat saavansa MTK:lta lisää tukea ja osaamista omaan elinkeinotoimintaan (60 prosenttia), vaikuttamistyöhön (33 prosenttia) sekä viestintätaitoihin (17 prosenttia).

Eniten lisätietoa halutaan puumarkkinoista, metsäpolitiikasta, verotuksesta ja jäseneduista. Viljelijäjäsenet kaipaavat tietoa erityisesti maatalouspolitiikan kehityksestä ja maataloustuotemarkkinoista.

Järjestön palveluja, etuja ja vaikuttamistyötä tunnettiin kohtalaisesti (keskiarvo 2,7/5). Järjestön toiminta, edunvalvonta eri osa-alueilla sekä palvelut, sai sekin kohtalaisen arvion (keskiarvo 2,9/5).

MTK:n ja metsänhoitoyhdistysten omista viestintäkanavista seurataan eniten sähköisiä uutiskirjeitä, jäsenlehtiä ja verkkosivuja. Jäsenkuntamme selkeästi parhaiten tavoitettavaa mediaa, Maaseudun Tulevaisuutta, ei tässä kyselyssä arvioitu.

Vastanneista valtaosa (68 prosenttia) on valmis suosittelemaan järjestön jäsenyyttä. 24 prosenttia vastanneista ei ottanut asiaan selkeää kantaa.

MTK:n jäsenistöä koolla kesäkuussa Porin liittokokouksessa. Liittokokouksen kuvia ja tunnelmia enemmän sivulla 18.

Kyselyn avoimen palautteen kautta saatiin paljon arvokasta tietoa muun muassa jäsenpalveluiden ja -etujen, edunvalvonnan ja viestinnän kehittämistarpeista.

Jäsenkysely lähetettiin Oiva-jäsenrekisteripöytäkirjassa tehtynä massasähköpostituksena joka kymmenennelle vastuushenkilöjäsenelle ja jaettiin MTK:n uutiskirjeen linkkinä toukokuun aikana. Vastauksia saatiin yhteensä 1 091.

Merkittävä osa kyselyyn vastanneista oli sekä metsänhoitoyhdistyksen että

MTK-yhdistyksen jäseniä. Eri jäsenryhmien vastaukset poikkesivat jonkin verran toisistaan.

Kyselyn tuloksia selvitetään ja analysoidaan tarkemmin vastaajaryhmittäin. Tuloksia käytetään järjestön toiminnan ja viestinnän kehittämiseen ja parempaan kohdentamiseen. Kiitos kaikille kyselyyn vastanneille!

TEKSTI KLAUS HARTIKAINEN
KUVA HENRIETTA DAHLMAN

MTK mukana SuomiAreenassa

MTK:n oli mukana yhteiskunnallisessa keskustelussa ja etsimässä ratkaisuja ajankohtaisiin kysymyksiin SuomiAreenassa heinäkuun puolivälissä Porissa.

MTK järjesti ilmasto- ja ruoka-aiheiset paneelikeskustelut ja oli lisäksi mukana monissa muissa keskusteluissa. Keskustelemassa olivat MTK:sta puheenjohtaja **Juha Marttila**, elinvoimajohtaja **Päivi Nerg**, ympäristöjohtaja **Liisa Pietola** sekä **Susanna Valtonen**, Maaseutuorten edustaja MTK:n johtokunnassa.

Ilmastotekoja alkujuurilla -paneelissa pohdittiin, miten maa- ja metsätalous tukevat ilmastotoimia ja mikä on kotimaisen tuotannon rooli ilmastonäkökulmasta nyt ja tulevaisuudessa. Mukana keskustelussa olivat maanviljelijä, MTK-Satakunnan puheenjohtaja **Otto Heikola**, Liisa Pietola, kehitysagronomi, Helsingin yliopiston dosentti **Mervi Seppänen** sekä MMM:n neuvotteleva virkamies **Birgitta Vainio-Mattila**. Paneelin juonsi toimittaja, tv-juontaja **Ivan Puopolo**.

Mitä seuraava sukupolvi syö? -keskustelussa kysyttiin, mitkä ovat kotimaisen ruuan vahvuudet, miten ruuankulutus muuttuu sekä kuinka kotimainen ruoka sopeutuu muutokseen. Keskustelemassa olivat puheenjohtaja, KVVI Capitalin pääosakas **Juha-Petteri Kukkonen**, SDP:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja **Antti Lindtman**, maatalousyrittäjä, Hattulan kunnan hallituksen puheenjohtaja **Ellen Rydbeck** sekä Tenhon tilan maatalousyrittäjä **Juha Tenho**. Paneelin juonsi MTK:n ruokamarkkina-asiantuntija **Heidi Siivonen**.

MTK:n asiantuntijoita oli mukana myös seuraavissa SuomiAreenan keskusteluissa ja väittelyissä: Suomalainen metsä – maailman paras hiilinielu? (Juha Marttila), Ruuantuotannon kriisi (Päivi Nerg), Suomalaisia yrittäjiä ei pitäisi syyllistää ilmastoasioissa (Juha Marttila), Riittääkö ruoka – miten taataan ruoan saatavuus ja ruokaturvallisuus? (Päivi Nerg), Taitekohtia (Päivi Nerg)

SuomiAreenan keskustelujen lomassa jaettiin yleisölle rieskoja. Jakamassa MTK-Satakunnan toiminnanjohtaja Anna-Kaisa Jaakkola ja MTK:n järjestöpäällikkö Matti Rehula.

sekä Koko Suomi monimuotoisuusdie-tille! (Susanna Valtonen).

TEKSTI JA KUVAT KAIJA STORBOM

KATSO TALTIOIDUT KESKUSTELUT
mtk.fi/-/suomiareena-22

MTK:lla oli vahva edustus SuomiAreenan paneelikeskusteluissa, ja järjestö veti myös kaksi omaa keskustelua.

Kokkaa kotimaista -koulukampanja jatkuu

MTK:n suosittu Kokkaa kotimaista -kampanja jatkuu koulujen toiveiden mukaisesti myös tänä syksynä. Kampanjan tavoitteena on kertoa peruskoululaisille suomalaisesta alkutuotannosta herkullisella ja konkreettisella tavalla. Ruokakasvatusmalli herättelee oppilaita ko-

keilemaan itse kokkaamista sekä tutustuttaa heidät suomalaiseen ruokaan, ruuantuottajiin ja kotimaiseen, rikkaaseen ruokakulttuuriin.

Kokkaa kotimaista -ruokakasvatusmalli on tehty kotitalousopettajille helpoksi toteuttaa. Paikallinen MTK-yhdistys toimittaa ruokakasvatusmallin materiaalin kotitalousopettajalle ja

vie hänelle kotimaisia raaka-aineita sisältävän ruokakassin. Kassin sisältö kootaan lähiruokaa suosien.

TEKSTI KAIJA STORBOM

LISÄTIETOJA
mtk.fi/-/syksy_kokkaa_22

Onnistunut ruokavientimatka Etelä-Koreaan

Suomalainen siipikarjanliha sai vuoden 2022 alussa vientiluvan Etelä-Koreaan. Kesäkuussa MTK oli mukana suomalaisen siipikarjan markkinointimatalla Soulissa yhdessä maa- ja metsätalousministeriön, Atrian, HKScanin ja Business Finlandin kanssa. Apua saatiin Suomen suurlähetystöltä Soulissa.

Matkan aikana pidettiin mediatilaisuus, joka onnistui yli odotusten ja keräsi positiivista huo-

miota yli sadalta paikalliselta mediajulkaisulta. Vierailun aikana MTK:n edustajat tapasivat muun muassa paikallisen tuottajajärjestön edustajia.

Suomalainen liha on Etelä-Koreassa premiumtuote, jota markkinoidaan kestäväenä vaihtoehtona muulle tuontiruualle. Korealaiset ovat hyvin ylpeitä omasta tuotannostaan, joten kohderyhmät on arvioitu tarkoin eikä

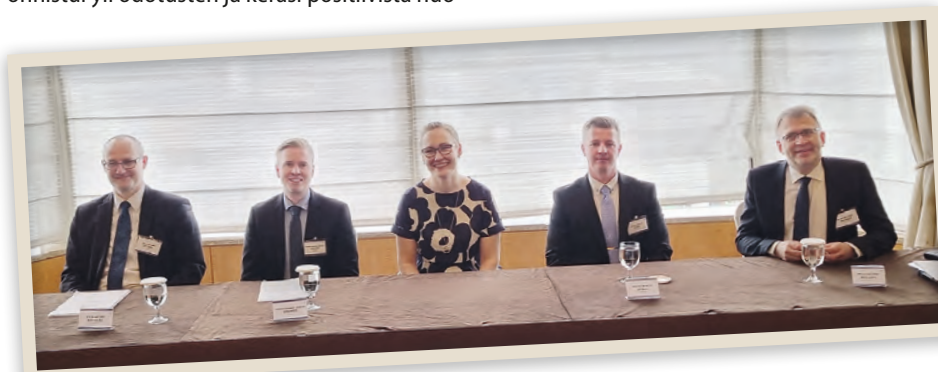
Jo yksin suurkaupunki Soulissa riittää kuluttajapotentialia suomalaiselle ruokaviennille.

suomalainen siipikarjanliha kilpailee korealaisen tuotannon kanssa. Mahdollisuudet prosessoitun kananlihan tuomiselle maahan ovat hyvät, mutta lupien saamiseen menee vielä aikaa.

Koronapandemiasta huolimatta Suomen vienti Etelä-Koreaan kasvoi 29 prosenttia vuonna 2021. Suomalaisen lihantuotannon markkinarako on todella hyvä, ja myös kasvipohjaiset tuotteet ovat alkaneet kiinnostaa paikallista kuluttajaa. Tämä kävi selväksi ruokamessuilla, jossa HKScan piti omaa messutelttaansa.

Antibioottivapaa suomalainen liha on koko Aasiassa hyvässä nosteessa, koska kuluttajat haluavat yhä puhtaampaa ja turvallisempaa ruokaa ja myös tuotantoeläinten hyvinvointi on noussut julkiseen keskusteluun. Kesäkuussa saatiin vientilupa myös kananmunatuotteille, joten voimme olettaa Aasian vientimarkkinoiden nousevan yhä tärkeämmäksi Suomen ruokaviennille.

TEKSTI JA KUVAT KATARIINA LATVA

Mediatilaisuudessa Lotte-hotellissa vasemmalta vientijohtaja Thimjos Ninios (MTK), Juhani Vuento (ulkoministeriö), Hanna Holtinkoski ja Seppo Pellikka (Atria) sekä Petri Haaparanta (HKScan).

Hyvä kotimainen ateria -kilpailu

MTK käynnisti Hyvä kotimainen ateria -nimisen ruokakilpailun ruokapalvelutoimijoille. Palkitsemme kunnan, kaupungin tai hyvinvointialueen ruokapalvelun tai ruokaa tuottavan inhouse-yhtiön, joka käyttää esimerkillisellä tavalla kotimaista ruokaa.

– Kilpailuun voivat osallistua niin suuret kuin pienetkin toimijat. Kaikki työ hyvän kotimaisen ruuan eteen on arvokasta, korostaa raadin si-

teeri, MTK:n ruokamarkkina-asiantuntija **Heidi Siivonen**.

Vinkkaa kilpailusta tutuille toimijoille, innokkaalle koulun keittäjälle, asialleen omistautuneelle hoivakodin emännälle tai hyviä hankintoja tekevälle ruokapalvelupäällikölle! Kilpailu aika päättyy 15.10.2022.

Palkintosumma on 5 000 euroa, jonka voittaja voi käyttää esimerkiksi henkilökunnan koulutukseen tai virkistämiseen. Voittaja

palkitaan MTK:n valtuuskunnan kokouksessa 23. marraskuuta 2022.

TEKSTI KAIJA STORMBOM

LISÄTIETOJA
mtk.fi/-/ruokakilpailu

Viime vuonna Vuoden Kymppi -tunnustuksen sai Mhy Pohjois-Karjalan erityisasiantuntija Sakari Tikka.

Ehdota Vuoden Kymppiä

Mistä olet saanut loistavaa palvelua ja edunvalvontaa metsäasioissa? Mikä olisi Vuoden Kymppi -tunnustuksen arvoinen metsänhoitoyhdistys? Ehdota palkittavaa.

Vuoden Kymppi on metsänhoitoyhdistysten tunnustus, joka myönnetään tänä vuonna seitsemännen kerran. Joka toinen vuosi Vuoden Kymppiä valitaan metsänhoitoyhdistys, joka toinen vuosi yhdistyksen toimihenkilö tai tiimi. Tänä vuonna valitaan metsänhoitoyhdistys.

Perustelut Vuoden Kymppiä valitsemiselle ovat vapaamuotoiset. Tunnustusta myönnettäessä korostetaan erityisesti ansioita metsänomistajien etujen ajamisessa sekä metsänomistajaorganisaation jäsenten ja muiden metsänomistajien palvelussa. Valinnassa otetaan huomioon myös saatu asiakaspalaute. Laitathan ehdotukseesi mukaan yhteystietosi mahdollisia lisätiedusteluja varten.

Metsänomistajilla sekä metsänhoitoyhdistysten ja MTK:n edustajilla on mahdollisuus ehdottaa mielestään ansioitunutta metsänhoitoyhdistystä Vuoden Kymppiä nettilomakkeella. Ehdotus on tehtävä viimeistään sunnuntaina 25.9.2022.

TEKSTI JA KUVA ANNE RAUHAMÄKI

EHDOTA NETTILOMAKKEELLA
mtk.fi/-/vuodenkymppi22

Pohjoismaiset tuottajat Seinäjoella

Pohjoismaiden tuottajajärjestöjen ja maatalousosuuskuntien yhteistyöelin NBC kokoontui yleiskokoukseen Seinäjoelle 17.–19. elokuuta 2022. Kokoukseen osallistui Pohjoismaisten järjestöjen ylin johto sekä toimihenkilöitä, kaikkiaan noin 80 henkilöä.

Kokouksen pääaiheena oli pohjoismaisen maatalouden ja ruokaturvan edellytykset Venäjän hyökkäyssodan käynnistämisen ruoka- ja energiakriisin keskellä.

Maailma ympärillämme on muuttunut rajusti, ja tulevaisuus on yhä arvaamattomampi. Pohjoismaiset viljelijät ja heidän osuuskuntansa voivat vastata tulevaisuuden muuttuviin huoltovarmuus-, ilmasto- ja kestävyysvaatimuksiin, mutta edellytyksenä on alan kannattavuus ja vakaa rahoituskehitys.

NBC:n tanskalainen puheenjohtaja **Søren Søndergaard** nosti esille sen, että pohjoismaiset viljelijät tarvitsevat taloudessa ja politiikassa ilmapiiirin, joka luo luottamusta, kannatta-

vuutta sekä kannusteet toimialan jatkuvaan kehittämiseen.

MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** korosti, että tuottajilla on hinnoitteluvoimaa vain silloin, kun heidän omistamansa kaupalliset ja teolliset organisaatiot ovat riittävän suorituskykyisiä.

Kokouksen yhteydessä kuultiin asiaa Ruokaviraston ja Maaseutuverkoston toiminnasta sekä Närpiön kasvinhuonetuotannosta. Osallistujat vierailivat läheisillä maatiloilla sekä Atrialla ja Foodwestissä.

TEKSTI KLAUS HARTIKAINEN

PastoriPike & kotimaiset kasvikset

Viime vuonna suuren suosion saanut kotimaisten avomaakasvisten kampanja teki paluun 13.6.–14.8.2022. Kasvismainokset näkyivät Facebookissa, Instagramissa ja TikTokissa. Lisäksi kampanja hyödynsi tuttua kampanjakasvona toimineen räppäri **PastoriPiken** omia somekanavia, kun hän tuotti omaa kasvissisältöä TikTokiin ja Instagramiin. Myös kampanjan kotisivut saivat uuden ilmeen.

PastoriPike on suosittu varsinkin TikTokissa, jossa hänen tilillään on jo noin 37 000 seuraajaa. Instagramissa hänellä on noin 21 000 seuraajaa, ja sielläkin määrä kasvaa koko ajan.

Digikampanjointi kohdistettiin erityisesti kaupungeissa asuviin 18–25-vuotiaisiin nuoriin sekä 25–45-vuotiaisiin perheellisiin kuluttajiin. Tavoitteemme oli lisätä kiinnostusta satokauden kasviksiin ja kasvattaa kotimaisten kasvien kulutusta.

Viime vuoden tapaan MTK koordinoi kampanjan toteutusta yhteistyökumppaneidensa kanssa. MTK:n lisäksi kampanjassa olivat mukana SLC ja perunan ja avomaanvihanneksen tuottajat. Raioittajina olivat kauppa- ja elintarvikkeiden K-ryhmä, S-ryhmä ja Lidl sekä Tuoreverkko ja Ålands trädgårdshall.

Kampanjan materiaalina toimivat päivitettyt kampanjasivut sekä Kasvismanifesti by PastoriPike -videot. Parasta juuri nyt -artikkelit kerto-

PastoriPike toimi kotimaisten avomaakasvisten kampanjakasvona viimevuotiseen tapaan.

vat sipulista, varhaiskaalista, jäävuorisalaatista, porkkanasta ja perunasta. Lisukkeena oli vielä Perunan matka pellolta pöytään. Kampanjan Kokkaa kesä lautaselle -reseptisisällöt houkuttelivat kuluttajia mukaan kasvismatkalle.

TEKSTI KAIJA STORMBOM

LISÄTIETOJA JA KAMPANJAN PÄÄVIDEO
kasvikset.fi/kasvitieto/hyvinvointiasuomesta

LUONTOTYYPPISUOJELU HEIKENTÄÄ OMISTAJAN OIKEUSTURVAA

Parhaillaan eduskuntakäsittelyssä olevassa luonnonsuojelulaissa on hyviä tavoitteita mutta epäonnistuneita pykälä. MTK pelkää, että luopuminen viranomaispäätöksestä tietyissä luontotyypeissä voi vaarantaa maanomistajan oikeusturvan.

Tervaleppämetsä suojeltaisiin jatkossakin viranomaispäätöksellä, mikä mahdollistaa päätöksestä valittamisen sekä suojelukorvaukset.

Lakiesityksen mukaan esimerkiksi serpentiinikivikoiden suojele ei jatkossa vaatisi viranomaispäätöstä vaan olisi voimassa suoraan lain perusteella.

MTK on kannattanut tavoitetta lisätä luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä..

Hallitus antoi toukokuun puolivälissä esityksensä eduskunnalle luonnonsuojelulain uudistamiseksi. Ennen eduskunnan kesätaukoa asia oli jo esillä muutamissa valiokunnissa, ja käsittely jatkuu syksyllä. Eduskunta käsittelee lakipakettia vuoden 2023 talousarvioesityksen yhteydessä. Uuden luonnonsuojelulain on tarkoitus astua voimaan kesäkuun alussa 2023.

Uudistusta on valmistelu ympäristöministeriön johdolla vuoden 2020 alku-puolelta lähtien. Lain työryhmävalmistelu päättyi vuoden 2021 lopulla, jolloin julkaistiin hankkeen loppuraportti.

MTK jätti loppuraporttiin eriävän mielipiteen, sillä järjestöemme mielestä kokonaisuuteen sisältyi maanomistajien sekä maa- ja metsätalouden kannalta kelvottomia ehdotuksia.

Ilman viranomaispäätöstä?

– MTK on pettynyt siihen, että hallitus ei ole tehnyt esitykseen kaivattuja muutoksia ennen asian antamista eduskunnan käsittelyyn. Yksi isoimmista ongelmakohdista on luontotyyppisuojelelun kokonaisuus, sanoo MTK:n metsäjohtaja **Marko Mäki-Hakola**.

Lakiehdotukseen sisältyvän määritelmän mukaan luontotyypit ovat rajattavissa olevia maa- tai vesialueita, joilla vallitsevat samankaltaiset ympäristötekijät (kuten maaperä, ilmasto, vesitalous)

sekä luontotyyppille luonteenomaisen kasvi- ja eläinlajiston muodostama eliöyhteisö.

Luontotyyppisuojelele voi käytännössä tarkoittaa rajoituksia esimerkiksi metsätalouden harjoittamiseen. Tämän vuoksi on tärkeää, että sääntely on selkeää ja sen vaikutukset ovat etukäteen tiedossa.

MTK ei vastusta suojelelun tarpeesta olevien luontotyyppien turvaamista, mutta järjestö edellyttää sitä, että suojeleluun liittyvät menettelyt ovat maanomistajien kannalta hyväksyttäviä ja käytännössä toimivia. Luonnonsuojelulain luontotyyppisuojelelun tulee jatkossakin perustua aina viranomaisen tekemään päätökseen.

– Olemme vastustaneet ehdotusta, jossa joidenkin luontotyyppien osalta luovuttaisiin viranomaisen päätöksestä eli suojelele olisi voimassa suoraan lain perusteella. Erimielisyyttä on liittynyt nimenomaan menettelyyn, ei itse suojelelun luontotyyppiin, kertoo MTK:n lakimies **Anna-Rosa Asikainen**.

Ilman viranomaispäätöstä suojeleltavia luontotyyppiä olisivat lakiehdotuksen mukaan serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot sekä rannikon avoimet dyynit. Muut laissa mainitut luontotyypit, kuten esimerkiksi tervaleppämetsät ja kalkkikalliot, suojeleltaisiin viranomaisen rajuuspäätöksellä.

MTK:n mielestäni olisi perusteltua, että kaikkia luontotyyppiä käsiteltäisiin samalla tavalla.

– Ilman päätöstä suojelelun kohteen tunnistaminen maastossa voi olla maanomistajalle tai muulle toimijalle hankalaa. Epätietoisuus voi johtaa tahattomiin, luonnonsuojelun kannalta epätoivottuihin virheisiin. Viranomaispäätökseen liittyy myös selkeä valitusmahdollisuus, minkä lisäksi päätös on yksiselitteinen lähtökohta korvausten määrittämistä varten, sanoo Asikainen.

Suojelele ilman korvauksia?

MTK kannattaa lakiuudistukselle asettuja tavoitteita eli lainsäädännön toimivuuden parantamista, luonnonsuojelun hyväksyttävyyden lisäämistä sekä luonnonsuojelulain roolin selkeyttämistä.

Sen sijaan MTK on pitänyt epäselvänä ehdotusta, jonka mukaan viranomaisen on otettava asetuksessa luetellut uhanalaiset luontotyypit ja lajit huomioon päätöksenteossa noudattaen muussa lainsäädännössä luontoarvojen turvaamisesta erikseen säädettyä.

MTK on erittäin huolissaan siitä, millaisia vaikutuksia informatiiviselta viittaussäännökseltä vaikuttavalla ehdotuksella lopulta käytännössä olisi.

– Sääntelyn vaikutukset on oltava tiedossa lakia säädettäessä. Uhanalaisten luontotyyppien ja lajien huomioontamisvelvollisuuden osalta on hankala arvioida, miten sääntely vaikuttaisi maanomistajiin. Joka tapauksessa tällainen sääntely heikentäisi maanomistajan oikeusturvaa, Asikainen selostaa.

Jaana Kankaanpää

– Sääntelyn vaikutusten on oltava tiedossa lakia säädettäessä, vaatii MTK:n lakimies Anna-Rosa Asikainen.

Pelkona on niin sanotun harmaan eli korvaamatta jäävän suojelun lisääntyminen esimerkiksi kaavoituksen yhteydessä.

Ekologinen kompensatio?

Luontotyyppisuojelelun ohella MTK on tyytymätön myös muun muassa ekologisen kompensaaation säännöshdo-

tuksiin. Ekologisella kompensatiolla tarkoitetaan eliölajeille ja luontotyypeille aiheutettavien heikennysten hyvittämistä. Tämä tapahtuu parantamalla luonnonarvojen tilaa heikennysalueen ulkopuolella, kun heikennyksiä on ensisijaisesti vältetty, toissijaisesti minimoitu ja, jos mahdollista, heikennettyjen luonnonarvojen tilaa on ennallistettu heikennysalueella.

Lakiehdotus toisi ekologisen kompensaaation osaksi luonnonsuojelulakia luonnonarvojen tuottamista ja vapaaehtoista hyvittämistä koskevien säännösten kautta.

MTK suhtautuu ekologisen kompensaaation kehittämiseen lähtökohtaisesti myönteisesti, sillä se voi olla uudenlainen keino hyvittää esimerkiksi maankäyttömuodon muuttumisen luonnolle aiheuttamaa haittaa. MTK on myös kiinnostunut niistä uusista ansaintamahdollisuuksista, joita ekologiseen kompensatioon voi maanomistajien näkökulmasta liittyä.

” Ekologisesta kompensatiosta säätäminen on ennenaikaista.”

Luonnonarvojen tuottaminen ja vapaaehtoinen heikennysten hyvittäminen ovat kuitenkin mahdollisia ilman lainsäädäntöäkin. Lainsäädännön sijaan vapaaehtoisen hyvittämistoiminnan kehittymistä tulisi mieluummin edis-

tää esimerkiksi välittäjäorganisaatiotoiminnan tukemisella ja luontoarvojen markkinapaikoilla, kuten MTK:n kesällä julkistamassa Luontoarvot.fi-palvelussa.

MTK on pitänyt järkevänä hallitusohjelman kuvaamaa etenemistä eli sitä,

että lainsäädännön uudistustarpeita arvioitaisiin pilotoinnista saatujen kokemusten perusteella. Nyt etenemistapa on kuitenkin toisenlainen.

Ehdotettuja säännöksiä ja niiden toimeenpanoon liittyviä käytännön menettelyjä ei ole testattu, sillä useampivuotinen pilotointihanke ja muuta ekologisen kompensaaation kehittämisen ja käyttöönoton kannalta olennaista selvitystoimintaa on vasta meneillään.

– Ekologisesta kompensatiosta säätäminen on ennenaikaista. Käynnissä olevista hankkeista saatavat tiedot ovat välttämättömiä, jotta pystytään tekemään myös käytännössä toimivaa lainsäädäntöä. Esimerkiksi heikennyksen ja hyvityksen mittaaminen vaikuttaa olevan melko monimutkainen asia, Asikainen huomauttaa.

Jotain hyvääkin

MTK katsoo tarpeelliseksi, että eduskuntakäsittelyn aikana lakikokonaisuuteen tehdään vielä muutoksia.

On ehdotuksessa silti jotain hyvääkin. Oikeaan suuntaan vieviä muutosehdotuksia ovat esimerkiksi korvaussäännösten täydentäminen ja yleinen pyrkimys kehittää luontotiedon hallintaa.

Jatkossa korvauksissa voitaisiin ottaa huomioon niin sanottu kumulatiivinen haitta eli useampien korvauskynnyksen alle jäävien haittojen yhteismerkitys.

Ajantasainen ja luotettava luontotieto on tärkeää erilaisia toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa. ●

Rannikon avoimet dyynit voitaisiin jatkossa suojella ilman viranomaispäätöstä.

” Apua saa tukiverkostoilta, kun sitä osaa pyytää. ”

Ilkka ja Johanna Mäkitalo ovat löytäneet yrittäjyyden ilon, vaikka talouspuolta joutuu välillä laskemaan tarkasti.

Maatalousyrittäjät Ilkka ja Johanna Mäkitalo

Vapaaporsitus tuo iloa työhön

Sianlihaa ja porsaita tuottavien **Ilkka ja Johanna Mäkitalon** yrittäjyyden alkuvuodet ovat olleet vauhdikkaita.

Pöly nousee ja tuuli viskoo vihneitä, kun puimuri rouskuttaa ohraa Mäkitalon sikatilalla Koskella elokuun puolivälissä.

– Sato näyttää paljon paremmalta kuin vuosi sitten. Viittä tonnia hehtaarilta voisi odottaa, mutta puinnit ovat vasta alussa, Ilkka Mäkitalo pohtii.

28-vuotiaat Mäkitalot ostivat tilan Ilkan vanhemmilta vajaat neljä vuotta sitten. Ammatinvalinta oli mieleinen Mustialassa opiskelleille AMK-agrologeille. Hyvin hoidettua tilaa oli helppo jatkaa, ja uuttakin pariskunta on ehtinyt tehdä.

– Uusi pihattosikala saatiin valmiiksi viime lokakuussa, ja vanhan puolen remontti valmistui alkuvuodesta. Olemme rakentaneet myös pari uutta viljasiiloa, Johanna kertoo.

– Vapaaporsitukseen olemme edelleen hyvin tyytyväisiä, Ilkka täydentää.

Peltoala on pysynyt uusien yrittäjien aikana ennallaan. Tänä vuonna 170 hehtaarin viljelyalalla kasvaa ohraa, vehnää, kauraa ja hernettä.

Työt yrittäjäpari jakaa tasan. Kaikki työvaiheet opetellaan niin, että molemmat kykenevät ne tekemään. Lisäksi Ilkan vanhemmat **Hannele** ja **Martti Mäkitalo** ovat apuna tilan töissä.

Johanna ja Ilkka Mäkitalon ajatukset tulevaisuudesta ovat varovaisen myön-

teiset. Tilaa johdetaan talous edellä, ja muutoksia tehdään tarpeen vaatiessa.

– Sianlihan hinta on noussut kohutuullisesti, mutta vielä puuttuu 25–30 senttiä kilolta. Silloin kannattavuus olisi hyvällä tasolla, Ilkka sanoo.

– Aina vastoinkäymisiäkin tulee, mutta apua saa tukiverkostoilta, kun sitä osaa pyytää.

Pariskunta panostaa myös omaan jaksamiseensa. Vapaapäiviä uskalletaan pitää, ja kummallakin on omia harrastuksia.

Kävely muutaman sadan metrin päässä sijaitsevalle metsämökille saa ajatukset pois arkirutiineista. Ilkka on mukana myös MTK-Varsinais-Suomen Maaseutunuorten valiokunnassa. ●

TARKKAN PELIN PAIKKA

Sähkön hintakehitys on lähitulevaisuudessa epävarmempaa kuin kenties koskaan aiemmin. Uusi sähkösopimus vaatii huolellista pohdintaa.

Mikäli lähiaikoina on edessä uuden sähkösopimuksen solmiminen, se on tarkan pohdinnan paikka.

Sopimusta tehtäessä puntarissa on toisaalta suojautuminen pörssisähkön mahdollisesti rajuilta uusilta hinnannousuilta talven aikana, toisaalta mahdollisuus joustavuuteen ja hyötyyn mahdollisesta sähkön hinnan laskusta.

Ennusteita tulevaisuudesta ei ole helppoa tehdä. On kuitenkin hyvä tie-

dostaa, mitkä tekijät vaikuttavat sähkön hintaan, mitkä ovat tällä hetkellä sähkömarkkinanäkymät ja mitä asioita kannattaa ottaa huomioon sähkösopimusta solmittaessa.

– Sähkömarkkinalla on oikeastaan viisi keskeistä muuttuvaa tekijää, jotka määrittävät tulevaa hintakehitystä: Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset, sateisuus, Olkiluoto 3 -reaktorin käynnistyminen, siirtoyhteysien lisäys sekä tuulivoiman lisäys, luettelee MTK:n energia-asiantuntija **Anssi Kainulainen**.

Katseet Eurajoen suuntaan

Keski-Euroopan maakaasumarkkinan hintojen nousu, joka johtuu pitkälti Venäjän hyökkäyssodasta, nostaa sähkön hintaa myös pohjoismaisen Nordpool-sähköpörssin alueella. Ongelman taustalla on erityisesti Saksan viime vuosina harjoittama energiapolitiikka. Suomessa ongelmia aiheuttaa myös sähkötuonnin loppuminen Venäjältä.

Sateet Nordpool-alueella vaikuttavat merkittävästi tuleviin hintoihin. Jos käytävissä on vesivoimaa, sillä on hintojen nousua hillitsevä vaikutus. Vesivoiman

Aurinkopaneelit kiinnostavat yhä useampia maatalousyrittäjiä. Tarkista MTK Hankintojen jäsenetutarjoukset sivulta 32.

– Tuotantotiloilla on pakko olla varavirtajärjestelmä jakeluhäiriöiden varalta, Anssi Kainulainen toteaa.

merkitys on erityinen sen poikkeuksellisen hyvän säästökyvyn takia.

Olkiluodon ydinvoimalan kolmosreaktorin käynnistystä jännitetään sähkömarkkinalla laajasti. Maksamamme sähkölaskun kannalta on keskeistä, toteutuuko käynnistys ilmoitetun aikataulun mukaisesti joulukuussa.

Siirtoyhteyksien lisäys erityisesti Pohjois-Ruotsista Suomeen hillitsi hintojen nousua, kun Suomeen voitaisiin tuoda tuuli- ja vesisähköä. Tämä toteutuu kuitenkin viiveellä. Aurora-kaapelin on määrä valmistua 2024 loppuun mennessä.

Tuulivoiman lisäys maassamme hillitsee lähtökohtaisesti hintojen nousua. Uutta tuulivoimakapasiteettia valmistuu Suomeen noin 1 000 MW vuodessa seuraavien vuosien aikana. Talvisaikaan kulutuksen ollessa suurinta tuulivoima ei kuitenkaan riitä kattamaan tarvetta.

Vertaile sopimuksia

– Uutta sähkösopimusta tekevän on nyt syytä olla tarkkana. Oikeastaan markki-

Tuulivoimaloita rakennetaan lisää, mutta pelkkä lisätuulivoima ei kata kulutustarvetta talviaikaan.

natilanteesta riippumatta sopimuksen tekijän on mietittävä huolella, kuinka suuren hintojen vaihtelun on valmis hyväksymään, Kainulainen sanoo.

Anssi Kainulainen huomauttaa, että ennustettavuus hinnoissa maksaa yleensä preemiota. Hinnan kiinnittäminen pidemmälle aikavälille antaa turvaa hintojen vaihteluille. Määräaikaisen sopimuksen kanssa joutuu kuitenkin elämään koko määräajan siinä, missä toistaiseksi voimassa olevasta

sopimuksesta kuluttaja pääsee irti 14 vuorokauden kuluessa niin halutessaan.

– Juuri tällä hetkellä eli elo-syyskuun vaihteessa kuluvan vuoden neljännen ja ensi vuoden ensimmäisen vuosineljänneksen sähkön hintafutuurit ovat kyllä ihan poikkeuksellisen rajuja, Kainulainen sanoo.

MTK:n energia-asiantuntija vinkkaa, että Energiaviraston palvelu Sahkonhinta.fi on hyvä kanava tarkistaa, millaisia sopimuksia sähkömarkkinoilla on tällä hetkellä tarjolla.

Vähennä kulutusta

Oman sähkölaskun pienentämiseksi kannattaa tehdä töitä. Alkaneen syksyn ja tulevan talven osalta varmin tapa pienentää sähkölaskua minä tahansa ajankohtana on vähentää kulutusta. Mahdollisuudet tähän kuitenkin vaihtelevat eri tiloilla.

Pidemmällä aikavälillä voi olla hyvä tarkastella sitä, olisiko edellytyksiä omaan sähköntuotantoon tai sen lisäämiseen. Tämä ei välttämättä pienennä sähkönhankinnan kokonaiskustannuksia, mutta se tuo oman tuotannon verran vakautta sähkön kokonaishankintaan sekä hinnan että määrän osalta.

Kannattaa huomata, että MTK Hankinnat tarjoaa uutta jäsenetua aurinkopaneelien hankintaan (s. 32).

Jotkut pohtivat myös sähköntuotantoa aggregaatilla. Sähkömarkkinoiden kyky palvella asiakasta on huono tai voidaan sanoa, että sitä ei ole, jos joutuu käynnistämään aggregaatin.

– Varmasti jokainen vastuullinen toimija yrittää tehdä kaikkensa, ettei aggregaatteihin jouduttaisi turvautumaan. Valitettavasti sähkönjakelun häiriötilanteet ovat maaseudulla arkipäivää, ja tuotantotiloilla on oltava olemassa varavirtajärjestelmät, Anssi Kainulainen sanoo. ●

”**Olkiluoto 3:n käynnistyminen aikataulussa kiinnostaa nyt kaikkia.**”

HANHET HAITTANA

Valkoposkihanhet aiheuttavat yhä enemmän ongelmia viljelyksille Itä- ja Etelä-Suomessa. MTK vaatii valkoposkihanhea metsästettäväksi riistalajiksi.

Viime vuosien muuttomatkoihallaan valkuposkihanhet ovat siirtyneet Venäjän Karjalan pusikoituneilta peltoaukeilta lännemäs ruokailemaan. Linnut aiheuttavat tuhoja kevät- ja syysmuutto-aikaan erityisesti Pohjois- ja Etelä-Karjalassa, mutta enenevässä määrin myös muualla Itä- ja Etelä-Suomessa.

Viljelijöiden kannalta suurin ongelma on Kuolan niemimaalle pesimään lentävä populaatio. Myös Suomessa pesivät hanhet koetaan riesaksi kaupunkien virkistysalueilla..

MTK on tehnyt paljon työtä hanhiongelman helpottamiseksi, mutta riittäviä ratkaisuja käytännön ongelmatilanteisiin ei ole toistaiseksi onnistuttu saamaan.

Oraat hanhien suuhun

Valkoposkihanhen tiukka suojele perustuu vuosikymmeniä sitten tehtyyn kansainväliseen Bernin sopimukseen ja EU:n lintudirektiiviin.

Valkoposkihanhi on yhä tiukasti suojeltu laji, vaikka hanhikannan arvellaan maailmanlaajuisesti olevan jo 1,5 miljoonaa yksilöä ja suotuisan suojelelun taso on 300 000 hanhea.

Venäjän tundraalla pesivän populaation on arvioitu kasvaneen vuoteen 1980 verrattuna 30-kertaiseksi.

Itäisen Suomen pelloilla arvioidaan vuoden 2020 kevätmuuton aikana levähtäneen yli 650 000 valkoposkihanhea. Tuolloin hanhien aiheuttamista tuhoista maksettiin korvauksina 3,4 miljoonaa euroa.

Viime vuonna hanhia oli hieman vähemmän, mutta tänä vuonna vahingot saattavat taas nousta ennätyslukemiin.

MTK-Pohjois-Karjalan toiminnanjohtaja **Jari Rouvinen** arvioi, että jopa 80 prosenttia Parikkalan ja Joensuun välisen alueen viljelyksessä olevien peltojen antimista meni kevätmuuton aikana valkoposkihanhien suihin.

Tiukan suojelelun vuoksi vahinkoja aiheuttavia lintuja ei saa vapaasti häiritä. Aktiivinen lintujen häirintä edellyttää poikkeuslupaa, jonka saamisen yhtenä perusteena voi olla viljelmille aiheutuvan vakavan vahingon estäminen.

Poikkeuslupien käsittely on keskitetty Varsinais-Suomen ELY-keskukseen, jonka mukaan tänä vuonna voimassa olevia karkotuslupia on 468 tilalle. Näistä suurimmalle osalle on myönnetty lupa ampumiseen syysmuuton yhteydessä. Hanhia on lupa ampua yhteensä 11 695, tilaa kohden 20–40 hanhea.

Tohmajärven jättiparvet

Hanhituhojen laajuus vaihtelee alueittain ja tilakohtaisesti. Lihanautoja kasvattavan **Jukka Lintusen** maatila sijaitsee Pohjois-Karjalan Tohmajärvellä, joka on Suomen pahimpia hanhituhoalueita.

Lintusen mukaan hanhiongelma on pahentunut alueella voimakkaasti viiden viime vuoden aikana. Viime vuonna 20 hehtaarin alalla ruokaili kerrallaan

42 000 hanhea. Hanhia on häytytelty monin keinoin, ja tilalle on myönnetty hanhien karkotus- ja ampumislupa tälle syksyille.

Jukka Lintunen kertoo, että hanhia vetävät Tohma-

järven ja Kiteen seudulle isot peltoaukeat ja järvien läheisyys. Hanhet pysäköivät alueelle kevätmuuton aikana reilun kahden viikon ajaksi, syysmuuton aikana vielä pidemmäksi ajaksi. Tuhot aiheuttavat merkittäviä taloudellisia tappioita, ja hanhien ulosteet ovat karjankasvatuksessa hygieniariski.

- Tänä vuonna hanhien määrä on selkeästi kasvanut viime vuodesta. Omalla tilallani 35 hehtaarin nurmipelto syötiin täysin tyhjäksi. Se jouduttiin muokkaamaan ympäri ja kylvämään uudestaan, tuotun Lintunen kertoo.

Metsästäjät avuksi?

Koira toimii hanhien karkottamisessa hetkellisesti. Laseria Jukka Lintunen ei ole testannut. Karkotuskeinoista kohti

” Jo muutama laukaus kohti lähettää hanhet liikkeelle.”

Valkoposkihanhet pysähtyvät ruokailemaan Etelä- ja Itä-Suomen pelloilla sekä kevät- että syysmuuton aikana. Oraat lähtevät, pökäleet jäävät.

TÄTÄ PÄIVÄÄ

ampuminen on Lintusen mukaan käytännön kokemuksen perusteella varsin tehokasta.

- Jo muutama laukaus kohti lähettää hanhet liikkeelle. Pitäisi kuitenkin olla jatkuvasti väkeä vahtimassa, että ne eivät palaa takaisin, ja sen järjestäminen on haastavaa.

Lintunen uskoo, että metsästäjät olisivat innostuneempia tulemaan avuksi, jos ampumisluvut eivät olisi niin vaikeita saada ja jos ammutut hanhet voisi käyttää ruuaksi. Ympäristöviranomaiset ovat perustelleet hanhien syömisen kieltämistä lainsäädännöllisillä syillä, mutta asia ei ole yksiselitteinen.

- Valkoposkihanhi pitäisi ehdottomasti saada metsästettävien lajien joukkoon, Lintunen sanoo.

Hanhipeltoihin hän suhtautuu varauksin. Löytyykö niitä ja pysähtyvätkö hanhet niille, jos muualta ei niitä samaan aikaan tehokkaasti karkoteta?

- Hanhipeltoja voi olla, jos niihin löytyy joutavia alueita ja niille kunnollinen korvaus. Tällä seudulla kaikki peltoala tarvitaan kuitenkin ruuan tuotantoon, Lintunen katsoo.

Hanhet pitäisi saada nopeammin liikumaan pois pelloilta ja saada partiointi pelloille, viljelijä summaa.

Nyrkki ei ole vielä iskenyt

Ministeri **Jari Lepän** ja ministeri **Krista Mikkosen** asettama hanhinyrkki esitti vuonna 2020 liudan toimia hanhiongelman ratkaisemiseksi.

Lyhyellä aikavälillä nyrkki esitti muun muassa joustavuutta poikkeuslupien myöntämiseen, tutkimusta, hanhipeltoja, alueellisen yhteistoiminnan kehittämistä, hanhikoordinaattoreita, rauhoitettujen lajien korvauksiin ja vahinkojen ennaltaehkäisyyn liittyvän lain uusimista sekä sähköisen korvaushakemusjärjestelmän kehittämistä.

Pitkällä aikavälillä hanhinyrkki tunnisti tarpeen siirtää hanhi metsästettävien lajien joukkoon kansainvälisellä yhteistyöllä.

MTK:n lakimies **Anna-Rosa Asikainen** kertoo, että MTK on ratkonut valkoposkihanhiasiain monella rintamalla, mutta tuloksia on ollut hankala saada. Hyvää on se, että luonnonsuojelulakiin on tulossa pykälä alueellisesta poikkeusluvasta. Myös korvausmenettelyihin on tulossa helpotusta.

Tohmajärveläinen nautanlihantuottaja Jukka Lintunen on lopen kyllästynyt tilansa hanhituhoihin.

- Uusi laki saatiin äskettäin valmiiksi, mutta se ei ole vielä voimassa. Lain pitäisi parantaa vahingonkäräjien tilannetta nykyisestä, Asikainen kertoo.

Lobbausta myös EU-tasolla

MTK on pyrkinyt vaikuttamaan korvausten perusteena oleviin normisato- ja keskihintataulukoihin sekä ympäristöviranomaisten tulkintoihin ja resurssihin. Myös tutkimushankkeita on laitettu pystyyn MTK:n myötävaikutuksella.

- Valkoposkihanhet ovat säännöllisesti esillä esimerkiksi ministeritapaamisissa. Viime vuonna kirjelmöimme asiasta komissiolle useiden maiden maatalousjärjestöjen kanssa, Asikainen kertoo.

MTK:n kenttäjohtajan **Timo Leskisen** mukaan tärkein tavoite on se, että hanhesta tulisi tiukasti suojellun lajin sijaan metsästettävä laji niin, että tuhojen korvausmahdollisuus samalla säilyy.

- MTK on pitänyt vahvasti esillä valkoposkihanhen siirtämistä metsästyslakiin.

Olemme myös olleet mukana kehittämässä uutta lintupeltotoimenpidettä CAPIin, Leskinen sanoo.

Anna-Rosa Asikainen katsoo, että hanhikysymyksessä on vaikutettava samaan aikaan useaan asiaan sekä ko-

timaassa että EU-tasolla. MTK peräänkuuluttaa toimivaltaisilta viranomaisilta ja päättäjiltä vahvaa tukea työhön. ●

Helsingiläinen kaupunginvaltuutettu Otto Meri on sitä mieltä, että valkuposkihanhiin kanta kestäisi hyvin metsästyksen.

Hanhista on harmia myös Helsingissä

Kuluneena kesänä Helsingin seudulla pesiviä valkuposkihanhia oli hieman aiempia vuosia vähemmän. Monissa puistoissa ja uimarannoilla niitä on edelleen paljon. Hanhet ja niiden ulosteet vähentävät viheralueiden viihtyvyyttä niin, että osa virkistysalueista jää kokonaan pois käytöstä.

Viime vuonna Helsinki haki poikkeuslupaa hanhiin hätistelyyn useissa eri puistoissa, mutta Varsinais-Suomen ELY-keskus ei sitä myöntänyt. Tilanne on hankala. Kaupungilla on halua puuttua ongelmaan, mutta keinot ovat vähissä.

– Olen saanut paljon yhteydenottoja helsingiläisiltä, jotka ovat toivoneet, että ongelmaan

puututaan. Hanhista kyllä pidetäänkin, mutta niitä on liikaa, sanoo valtuustoaloitteen tehnyt kaupunginvaltuutettu **Otto Meri** (kok.).

Merin mukaan suurin ongelma liittyy lainsäädäntöön. Yhteisestä EU-lainsäädännöstä huolimatta monissa jäsenmaissa ongelmaan on kyetty puuttumaan ja haittoja vähentämään. Suomessa Varsinais-Suomen ELY-keskus on ollut haluton myöntämään poikkeuslupia edes hanhiin hätistelyyn.

– Valkuposkihanhia koskevasta suojelusta tulisi luopua, koska hanhikanta on voimistunut ja muuttunut elinvoimaiseksi. Valkuposkihanhikanta kestäisi hyvin metsästyksen, minkä takia laji tulisi lisätä riistalajien luetteloon, Otto Meri katsoo.

Kokoomuspolitiikon mielestä Helsingissä kestävin tapa puuttua valkuposkihanhiin aiheuttamiin ongelmiin olisi vähentää kantaa Ruotsin tavoin munia reitittämällä ja hätistelemällä lintuja pois suosituimmilta puistoalueilta. Helsingin edustan saarilla valkuposkihanhiin turvallinen metsästäminen olisi mahdollista. Tämä tosin edellyttää lakimuutosta.

– Toivon, että eduskunta saisi pian muutettua lainsäädäntöä siten, että valkuposkihanhiin metsästyksessä maaseudulla olisi mahdollista ja että kaupunkialueilla kantaa olisi mahdollista säännellä. Suomalaisen viljelijöiden ja tavallisten kaupunkilaisten sietoraja on ylitetty, ja meidän päättäjien on vihdoin aika ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, Meri sanoo. ●

YHTEINEN TULEVAISUUS

MTK:n liittokokous kokoontui kesäkuussa Porissa. Tapaamisia leimasi vahva tunne yhteisestä asiasta.

MTK:n liittokokous kokoontui 15.–16. kesäkuuta 2022 Porissa. Mukana oli yhteensä noin 700 kokousedustajaa, luottamushenkilöä ja kokousvierasta. Ilmassa leijui odotusta ja pikkuisen jännitystäkin. Mutta kun vauhtiin päästiin, kokouksen henki oli yhtenäinen ja toiveikas.

MTK-Satakunnan puheenjohtaja **Otso Heikola** korosti avauspuheenvuorossaan, miten tärkeää on jatkuvuus ja nuorien saaminen mukaan toimintaan. Vastauksena Heikolalle Maaseutunuoret vaativat järjestöltä lisää intohimoa ja rohkeutta viedä asioita eteenpäin.

Kokouksessa kuultiin presidentti **Sauli Niinistön** kirjetervehdys sekä kuultiin maa- ja metsätalousministeri **Antti Kurvisen** puheenvuoro.

Liittokokousta johti kokenut kolmikko **Juhani Kotiranta** (Mhy Satakunta), **Leena Kallionsivu** (MTK-Lassila) ja **Jari Ruskia** (MTK-Kiukainen).

Mistä voimamme kumpuaa?

Liittokokouksen mieleenpainuvien puheenvuoro kuultiin, kun MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** esiintyi etäyhteydellä. Koronatartunnan vuoksi Marttila päätyi nik-

MTK jakoi Porin Isomäki Areenan lavalla kunniamerkkejä, ansiomerkkejä ja kultaisia ansiomerkkejä. Luettelo palkituista löytyy verkkosivuiltamme.

Liittokokouksessa luovutettiin Ilmastoahdistuksesta ilmastomahdollisuuksiin -palkinto tuulolaiselle Jari Eerolalle (oik.). Vas. MTK:n ympäristöjohtaja Liisa Pietola, keskellä MTK:n Säätiön hallituksen puheenjohtaja Esa Härmälä.

Ilmastopalkinnon luovutuksen yhteydessä kuultiin Maailman ilmatieteen järjestön (WMO) pääsihteerin Petteri Taalaksen videotervehdys.

Hopeinen aura -palkinto ojennettiin maatalousyrittäjä Pentti Vanhahongolalle Kankaanpään Honkajoelta.

MTK:n kenttäpäällikkö Markus Nissinen ja ruokamarkkina-asiantuntija Heidi Siivonen Puuvillan kauppakeskuksessa keskustelemassa muun muassa ajankohtaisista metsäasioista.

MTK:n liittokokous näkyi myös tavallisille porilaisille. Pelle Hermannin leikkipuistossa lypsällä Noel, Neela ja äiti Kanerva.

Puheenjohtaja Juha Marttila esitti oman puheensa koronan vuoksi etäyhteyden välityksellä kotipihaltaan.

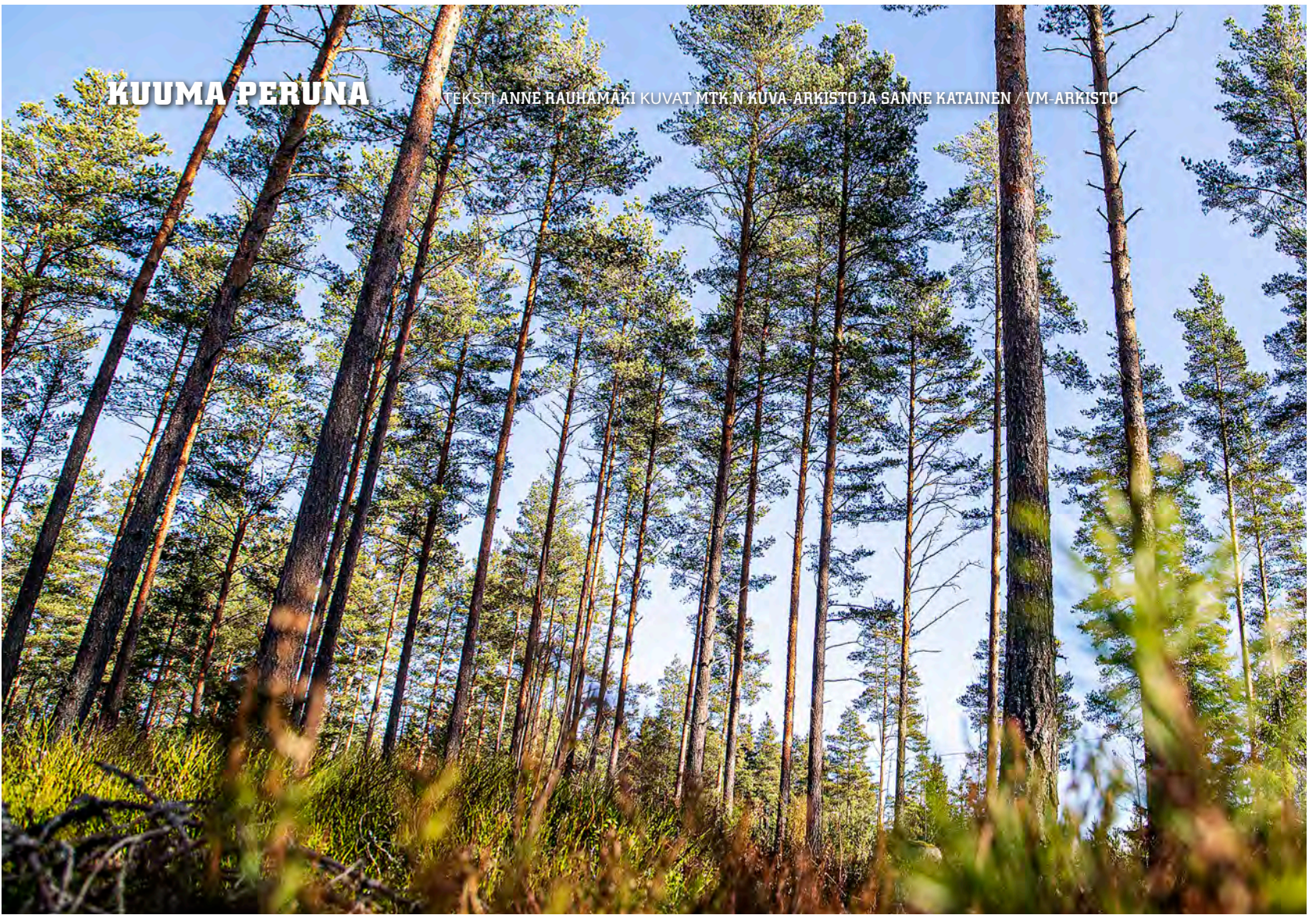
MTK-Satakunnan pj. Otso Heikola korosti, miten tärkeää on saada nuoret mukaan järjestön toimintaan ja kokouksiin.

karoimaan puhujapöytä kotipihalleen Simoon. Taustalla oli kukoistukseensa puhjennut pohjoinen luonto ja lintujen viserrystä. Puheenjohtaja sai raikuvat aplodit.

Kokouksessa hyväksyttiin järjestön uusi tulevaisuusasiakirja nimeltä Yhteiset juuret – yhteinen tulevaisuus. Asiakirja tiivistää yhteen sen, miten MTK:n voima kumpuaa suomalaisista tiloista, maasta ja metsästä sekä yhdistyksistä ja liitoista. Järjestö on olemassa elinkeinojamme, jäseniämme ja isänmaatamme varten.

Liittokokouksen aikana järjestettiin myös oheistapahtumia. Kauppakeskus Puuvillassa kuluttajat saivat tutustua lähiruokaa tarjoavaan laajaan tuottajatoriin. Pelle Hermannin leikkipuistossa oli lapsille omaa maa- ja metsätalousaiheista ohjelmaa. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle järjestettiin vierailu Kullaalle Tenhon tilalle. ●

LIITTOKOKOUKSEN POIMINTOJA, VIDEOITA, LUETTELO PALKITUISTA SEKÄ LIITTOKOKOUSASIAKIRJA
mtk.fi/liittokokous

SUOMEN METSÄT EU:N MYLLYTYKSESSÄ

Euroopan unionissa on käsittelyssä kymmenkunta metsiin vaikuttavaa prosessia, lakialoitetta tai strategiaa. MTK puolustaa suomalaisten metsänomistajien etuja yhdessä laajan kumppaniverkostonsa kanssa.

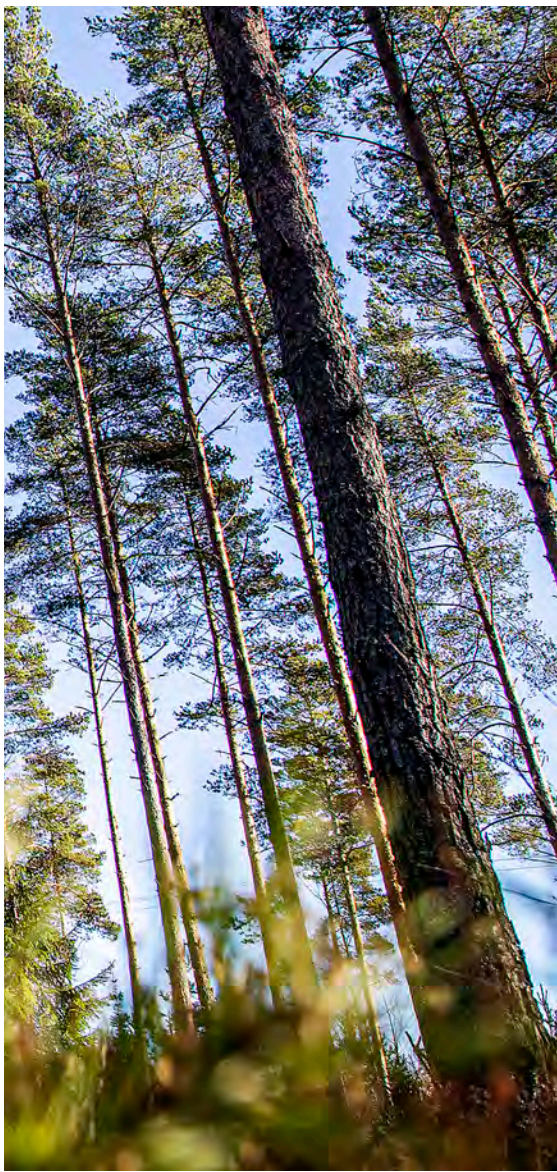
Syyskuussa EU-parlamentti äänestää metsästrategiasta, uusiutuvasta energiasta ja metsäkadon torjunnasta. Biodiversiteetti- eli monimuotoisuusstrategian toi-

meenpano ja siihen liittyvä ennallistamisasetusehdotuksen käsittely etenevät. Myös taksonomiakriteerit on tarkoitus saada valmiiksi heti alkusyksystä.

EU-komission tavoitteet ovat sinänsä hyvät. Pyrkimyksenä on parantaa luon-

non tilaa ja hillitä ilmastonmuutosta.

– Metsänomistajat varmasti jakavat nämä tavoitteet. Valitettavasti komission suuri intohimo ja ideologia yhdistettynä puutteelliseen metsätalouden ymmärryksen voi johtaa päinvastaiseen lop-

Sanna Kaitanen

– Taksonomian ympäristökriteereistä voidaan vielä saada hyvä lopputulos, MTK:n metsäjohtaja Marko Mäki-Hakola uskoo.

Metsät kuuluvat Euroopan unionissa kansalliseen päätösvaltaan. Siitä huolimatta käsittelyyn tulee yhä uusia metsien käyttöön vaikuttavia asetuksia.

putulokseen. Ilmasto kärsii ja luonnon hyväksi tehtävät toimet kohdentuvat väärin paikkoihin, toteaa MTK:n metsäjohtaja **Marko Mäki-Hakola**.

MTK on kuitenkin toiveikas sen suhteen, että monia metsänomistajille ja metsätalouden harjoittamiselle haasteellisia tai jopa vahingollisia muotoiluja saadaan oiettua parempaan suuntaan.

Tämän eteen tehdään paljon työtä. Päittäjiä viedään tutustumaan suomalaiseseen metsätalouteen, ja MTK:n Brysselin-toimistolla tehdään pitkää päivää.

Taksonomiavääntö jatkuu

Keskeistä MTK:n vaikuttamisessa on osoittaa aktiivisen metsätalouden laajat hyödyt sekä metsänomistajien kyky tuottaa yhteiskunnan kysymät tuotteet ja palvelut ilman pakkoineja. Esi-

merkiksi metsästrategiasta tuli lopulta alkuperäistä ehdotusta parempi, vaikka parannettavaa jäi.

Kestävän rahoituksen taksonomialla pyritään ohjaamaan markkinarahoitus ilmaston ja luonnon kannalta fiksuihin kohteisiin. Viime syksynä päätetyt taksonomian ilmastokriteerit muodostuivat lopulta Suomessakin toteuttamiskelpoisiksi. Metsien tarjoamia ilmastohyötyjä on jatkuvasti kuitenkin pidettävä esillä.

Viime vuonna julkistettiin myös ensimmäisen versio taksonomian ympäristökriteereiksi. Ne sisälsivät mahdottomia kirjauksia, kuten 20 prosentin suojelovelvoite ja laajoja vaatimuksia metsänhoitomenetelmien muuttamisesta.

MTK:n edunvalvonta oli keskeinen vaikuttaja siinä, että metsäkriteerien valmistelu oli pitkään tauolla.

– Tauon aikana teimme ehdotuksia siitä, millaiset kriteerit parantaisivat luonnon tilaa mutta olisivat myös toteuttamiskelpoiset. Työmme vaikuttaa, ja taksonomian ympäristökriteereistä

voidaan saada hyvä lopputulos. Ymmärrys Brysselissä on lisääntynyt, Mäki-Hakola kertoo.

Yksityiskohtaiset toimenpiteet

Kesällä EU-komissio julkaisi ennallistamista koskevan asetusehdotuksen, jolla pyritään pysäyttämään luontokato. Uusi lainsäädäntö velvoittaisi ennallistamaan ja hoitamaan erilaisia heikentyneitä elinympäristöjä ja välttämään luonnon lisäheikennystä.

”Pinta-alat ja rahausummat ovat valtavia.”

KUUMA PERUNA

Tavoitteita ja toimenpiteitä esitetään sekä yleisellä ja yksityiskohtaisella tasolla maatalous- ja metsäalueiden lisäksi muun muassa virtavesille, merille ja kaupunkiluonnolle.

Komission ehdotuksen mukaan 20 prosenttia ennallistamisen tarpeessa olevasta maa- ja meripinta-alasta on oltava ennallistamistoimien piirissä vuoteen 2030 mennessä ja kaikki loput vuoteen 2050 mennessä.

Suomen osalta komissio on laske-
nut ennallistamistoimien vuotuisiksi kustannuksiksi 0,9 miljardia euroa ja hyödyiksi lähes 10 miljardia. Suomen kustannukset ovat jäsenmaista kolmanneksi suurimmat Ranskan ja Espanjan jälkeen.

– Pinta-alat ja rahasummat ovat valtavia. Samalla ennallistamisen kustannuksiin ja erityisesti hyötyihin liittyy suurta epäselvyyttä, puheenjohtaja **Juha Marttila** toteaa.

Jäsenvaltioiden varpailla

MTK tuomitsee EU-komission tavan puuttua jäsenvaltioiden päätösvaltaan kuuluviin metsäasioihin. Ehdotettu sitova lainsäädäntö vaikuttaisi kaikkiin metsiin, eikä se kohdentuisi tarkemmin monimuotoisuuden kannalta vaikuttaviin kohteisiin.

MTK on nostanut esille lukuisia seikkoja, jotka on otettava huomioon komission ehdotusta parlamentissa ja neuvostossa käsiteltäessä:

Ennallistaminen tulee kohdentaa vaikuttavasti, päätösvalta käytännön toimista on jätettävä jäsenmaille, komissio ei saa haalia lisää valtaa ennallistamisasetuksen kautta, omaisuuden suojaa tulee kunnioittaa, vapaaehtoisten keinojen pitää olla ensisijaisia, tavoitetaso pitää olla realistinen, taakanjaon tulee olla reilua jäsenmaiden ja eri sektoreiden välillä, ja EU:n tulee varmistaa riittävä rahoitus.

– Komissio ei ilmeisesti ole huomannut, että Eurooppa on ajautumassa ruoka- ja energiakriisiin. Suomen hallituksen on muiden jäsenmaiden kanssa herätettävä tämä tietoisuus, Marttila vaatii.

LULUCF loppusuoralla

Myös paljon keskustelua herättänyt, maankäyttöä, maankäytön muutoksia ja metsiä koskeva LULUCF-asetus on edennyt seuraavaan vaiheeseen.

Parlamentti äänesti LULUCF-asetuksesta kesäkuussa, ja nyt syksyllä prosessi jatkuu niin sanotuilla trilogineuvotteluilla.

Metsänomistajajärjestöissä ollaan pääsääntöisesti tyytyväisiä viimeisiin muutoksiin ja muotoiluihin, joissa muun muassa lisättiin päästövähennystavoitteisiin joustoa sekä otettiin LULUCF-tilinpitoon mukaan lisää puupohjaisia tuotteita. ●

MTK vei EU-komission Timmermansin metsään

Erityisen äänekkäästi rajoituksia metsien käyttöön ajaa EU-komission varapuheenjohtaja, hollantilainen **Frans Timmermans**. Hän tutustui kesäkuussa suomalaisen metsään MTK:n vieraana.

Sipolaiseen yksityismetsään tehtyä retkeä isännöivät MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila ja metsäjohtaja Marko Mäki-Hakola. Retkellä olivat mukana myös maa- ja metsätalousministeri **Antti Kurvinen** sekä muita suomalaisia metsä- ja luontotoimijoita.

– Metsätalouden ymmärrys Brysselissä on todella vähäistä. Olimme tyytyväisiä saatuamme Timmermansin vieraaksemme tutustumaan siihen, Marttila sanoo.

Marttilan mukaan keskustelut Timmermansin kanssa olivat toiveita herättäviä. Vieraille tarjottiin laaja näkökulma suomalaisten metsien hoidosta ja suojelusta.

– Osoitimme aktiivisen metsänhoidon välttämättömyyden ilmastolle sekä suomalaisen mallin, jolla puusta saadaan suurin hyöty tarjoamalla se jalostukseen, Mäki-Hakola kertoo.

Timmermans oli isäntien mukaan selvästi kiinnostunut metsien käytön kokonaisuudesta.

– Hän sai tietoa metsänomistajien monita-voitteisuudesta ja metsien vapaaehtoisesta suojelusta. Kutsuimme mukaan myös ympäristöjärjestöjä, jotta kokonaisuus olisi varmasti

EU-komission varapuheenjohtajan Frans Timmermansin metsävierailua isännöivät muun muassa Juha Marttila (vas.) ja Marko Mäki-Hakola.

kattava, Mäki-Hakola kuvailee retkeä. MTK:n pääviesti oli, että talous-, luonto- ja ilmastotavoitteet on mahdollista saavuttaa, kunhan eri EU-maille annetaan mahdollisuus käyttää alueelleen sopivia keinoja.

– Toivottavasti komissio ottaa metsänomis-

tajat huomioon entistä paremmin. Jatkamme edelleen rautalangan väentämistä kaikin mahdollisin keinoin. Nyt, kun Timmermans on nähnyt suomalaisen metsän, asioista on huomattavasti helpompaa neuvotella, Juha Marttila uskoo. ●

ASIA-KIRJOILLE
hieno
KOSKEVAT KAIKKIA

TOISTELUA
RINNETONTISSA

KIRJAILIJA LIKSOM
kirjailija Kyrö
KORKEARVOINEN
olla valppaana
POISTAA VÄRI-AINEET
RÄKSYTÄVÄLLE?

LEIVO-TAAN
LEIVO-TAAN

KYSE-LEE VALI-RIKOT

VAL-MISTUS-METODI

ITSE-KÄSTÄ KOTELO

TAR-KAS-TELLA

TI-HEITÄ

KYNTÄ-MÄLLÄ

PAKENI SODO-MASTA

PII-LOON

YTI-MEK-KAITA

51% VILS-KETTA

sovel-luksia
LIM-BOTEN
TOIMITAJA PASA-NEN
ASUI PE-RUSSA
UUDES-TAAN

KOSKEVAT KAIKKIA

MOKA

LINTU LATKA-HAULA

VAJA JATKU-VASTI

SIT-KEYS LAPIN SUO

HAAR-LA

KOR-JAT-TAVIA

LAULAJA PATRICIA

SAU-DIEN RAHA

KAATU-NEITA

jalkaan

PÄTKÄ TESTIÄ

007

ROOS-BERG

TUNTUA HEL- LÄLTÄ

STRA-VINSKY

SIELU-KASTA MUSAA

KUI-VIA

NUO-REKAS PUNA-PÄÄ

SAA-RELA

IHO-TAUTI

TIE-DON-

KIELI

MAHDOLLISUUKSIA KASVUUN

Suomalaiset kuluttajat ovat kiinnostuneita luomuruuasta. Arvossa pidetään varsinkin kotimaisia luomutuotteita.

Luomu on osa monimuotoista maataloutta ja tärkeä osa suomalaista ruuantuotantoa. Peräti 1,7 miljoonaa suomalaista syö luomuruokaa viikoittain. Mutta kuka luomua ostaa ja miksi? Entä millaisissa tuotteissa on suurinta kasvupotentiaalia?

Vuonna 2021 luomutiloja oli Suomessa 4 911, ja kaikista maatiloista luomu-

tilojen osuus oli 11 prosenttia. Suomen peltoalasta 14,5 prosenttia eli lähes 328 000 hehtaaria on luomupeltoa.

Luomupeltoala on kasvanut kymmenen viime vuoden aikana tasaisesti; viime vuonna kasvua oli noin neljä prosenttia. Suomen kansallisessa luomuohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että vuoteen 2030 mennessä Suomen peltoalasta 25 prosenttia olisi luomussa.

Luomu on sertifioitu tuotantojärjestelmä, joka vaatii tuottajalta vähän enemmän kuin perustuotanto.

- Vaikka luomuviljely vaatii enemmän työtä, tuntuu hienolta pystyä viljelemään luontoa mukailien ja päästä silti kohtuullisiin satoihin, kertoo luomuviljelijä **Vesa Harjunmaa** Kaistin tilalta Huittisista. Kaistin tilalla viljellään luomuna monipuolisesti eri peltokasveja.

Mikko Uosukainen

Entistä useampi kuluttaja haluaisi ostoskoriinsa luomuvihanneksia ja -hedelmiä. Myös muut kotimaiset luomutuotteet kiinnostavat.

Tilan päätuotantosuuntana on luomukananmunat.

Kotimainen kiinnostaa

Pro Luomu ry:n vuonna 2021 teettämän kuluttajabarometrin mukaan jopa 84 prosenttia väestöstä pitää suomalaista alkuperää tärkeänä ostaessaan ruokaa. Myös luomua ostavalle kuluttajalle ruuan kotimaisuus on tärkeää.

Luomuruuan aktiivisista kuluttajista eli vähintään kerran viikossa luomua ostavista 94 prosenttia pitää kotimaisuutta vähintään melko tärkeänä ominaisuutena. Erityisesti lapsiperheet ja iäkkäämpi väestö arvostavat kotimaisuutta ruokaostoksilla.

Luomun tärkeimmissä ostoperusteissa korostuvat puhtaus, erityisesti torjunta-aineettomuus ja lisääaineettomuus, sekä ympäristöystävällisyys. Myös ruuan hyvä maku ja eläinten hyvinvointi ovat tärkeitä ostoperusteita etenkin luomun aktiivisimmille kuluttajille.

Suurin este luomuruuan kulutukselle on edelleen hinta. Valtaosa ostaisi useammin luomua, jos se mielletäisiin edullisemmaksi. Luomun ostamista edistäisi myös kuluttajien vakuuttuminen siitä, että luomutuottajat saavat tuotteista oikeudenmukaisen korvauksen.

” Luomua ostamalla halutaan myös tukea luomutuottajaa.”

Luomun aktiivikuluttajat arvostavat ruuassa ennen kaikkea kotimaisuutta. Heille on tärkeää, että valitessaan luomua he tukevat samalla luomutuottajaa.

Isoissa kaupungeissa

Luomuruokaa ostetaan eniten pääkaupunkiseudulla sekä muissa yliopistokaupungeissa. Pääkaupunkiseudulla asuvista jopa 40 prosenttia ostaa luomua vähintään kerran viikossa. Maaseudulla luomua ostetaan hieman harvemmin, ja luomua ostaa viikoittain noin joka viides kuluttaja. Lapsiperheet ovat luomun keskeinen käyttäjäryhmä. Nuorten

Luomuviljelijä Vesa Harjunmaa Huittisista pinaattipellolla. Tilan päätuotantosuunta on luomukananmunat.

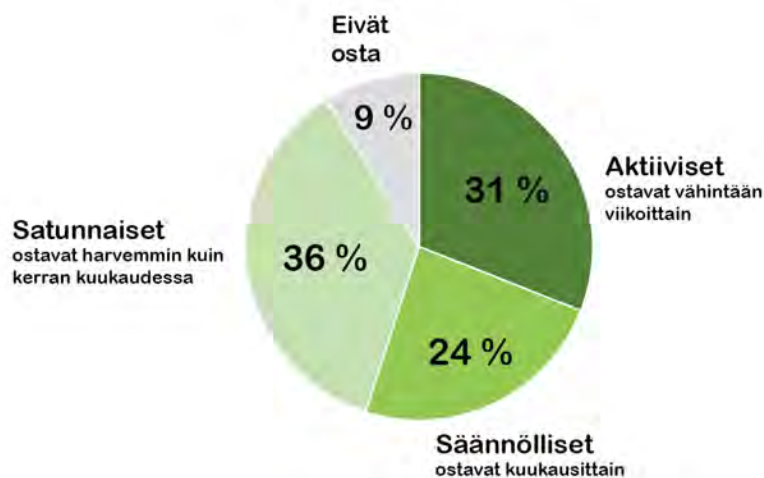
naisten sekä 30–50-vuotiaiden miesten osuus luomun ostajista on viime vuosina kasvanut.

Suomalaiset ovat kiinnostuneita lisäämään luomua ostokoreihinsa. Yli puolet suomalaisista kertoo aikovansa lisätä luomun kulutusta jatkossa.

Aktiivikuluttajista eli luomua viikoittain ostavista yli 80 prosenttia arvioi ostavansa tulevaisuudessa enemmän luomua.

Lapsiperheissä luomuna haluttaisiin ostaa enemmän erityisesti vihanneksia, hedelmiä, lihatuotteita ja kananmuna. Myös 30–50-vuotiaat miehet ovat kiinnostuneita lisäämään luomuruuan kulutustaan samoissa tuoteryhmissä. Nuoria naisia kiinnostavat varsinkin luomuvihannekset ja -hedelmät, samoin kananmunat. Myös luomumaitoa haluttaisiin ostoskoriin jatkossa entistä useammin. ●

Luomun ostaminen

Aktiivisimmat luomutuotteita suosivat kuluttajat ostavat luomuruokaa viikoittain.

ROHKEASTI MUKAAN KILPAILUTUKSIIN

Julkiselta sektorilta voi löytyä hyviä ja pitkäaikaisia asiakkaita lähiruuan ja lähipalveluiden pienillekin tuottajille.

Hämeessä on lähdetty raivaamaan tietä julkisten organisaatioiden ja pienyrittäjien yhteistyölle kaksivuotisen hankkeen avulla.

– Kunnat ja kaupungit haluavat ostaa paikallista ruokaa ja paikallisia palveluita. Julkisen sektorin

hankintahenkilöt eivät kuitenkaan aina tiedä, kuinka lähituotteiden kilpailutus pitäisi tehdä ja mitä kaikkia tuotteita omasta tai naapurikunnista löytyy, kertoo **Karita Toivanen** MTK Hämeestä.

Toivanen on Kestävää kasvua ja elinvoimaa julkisista hankinnoista -hankkeen projektipäällikkö.

– Hankkeen kautta tarjoamme tietoa ja koulutusta julkisen puolen hankkijoille ja alueen pienyrittäjille, Toivanen kertoo.

– Saatamme alueellisten hankintatrefien kautta myyjiä ja ostajia yhteen, jotta kumpikin osapuoli tunnistaisi alueellisen yhteistyön mahdollisuudet.

Heidi Siivonen (vas.) ja Karita Toivanen kannustavat lähiruokayrittäjiä lähestymään suoraan kuntien ja kaupunkien hankintahenkilöitä. – Kun yritykset ja tuotteet ovat tuttuja, ostajat osaavat lähettää tarjouspyynnöt paikallisille yrittäjille, Toivanen sanoo.

Lähirookayrittäjät voivat yhdistää voimansa ja miettiä, mitä tuotteita he voisivat yhdessä tarjota lähikunnille. Varmuus tuotteiden saatavuudesta on ostajalle tärkeä hankintakriteeri.

Maksutonta neuvontaa

MTK Häme toteuttaa hanketta yhdessä Hämeen Yrittäjien kanssa. Hankkeen palveluna on muun muassa julkisissa hankinnoissa opastava neuvontapalvelu, joka on maksuton yrittäjälle ja kuntien hankintayksiköille sekä hankinnoista vastaaville henkilöille.

– Koetamme tehdä ostamisen mahdollisimman helpoksi esimerkiksi listamalla erilaisia palveluita ja tuotteita tarjoavia yrityksiä, Toivanen kertoo.

Myös Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK jakaa aktiivisesti tietoa lähituotteiden hankinnasta kuntapäätäjille ja valtakunnallisille vaikuttajille. MTK:n ruokamarkkina-asiantuntija **Heidi Siivonen** kertoo, että työtä tehdään varsinkin ennen ensi kevään eduskuntavaaleja.

– Julkisissa keittiöissä tarjotaan vuosittain lähes 380 miljoonaa ateriaa. Kunta-

ja maakuntapäätäjillä on aito mahdollisuus vaikuttaa siihen, mitä suomalaiset syövät ja millä periaatteilla ruokaa koululaisille ja vanhuksille hankitaan. Ruokapalveluilla on mahtava mahdollisuus edistää suomalaista ruokakulttuuria ja aluetaloutta, Siivonen muistuttaa.

Hän lisää, että julkiset organisaatiot ovat yrittäjille hyviä asiakkaita, sillä ne ostavat tuotteita yleensä paljon ja yhteistyö on usein pitkäkestoista.

Lähirookapäivä kuntiin

Kuntapäätäjiä Heidi Siivonen kehottaa tarkistamaan, että kunnan hankintastrategiassa on mainittu kotimaisen ruuan käyttöön liittyvät tavoitteet.

– Hankintastrategiaan voi kirjata kunnan suosivan elintarvikehankinnossa lähiruokaa ja kotimaisia tuotteita. Strategiassa voi myös mainita, että esimerkiksi liha, maito, maitotuotteet ja

kananmunat ovat aina kotimaisia.

Hyviksi esimerkeiksi lähiruuan käyttäjistä Karita Toivanen nostaa Jokioisten ja Tammelan kunnat. Tammela on neuvotellut useamman kunnan yhteiseen hankintasopimukseen oikeuden käyttää valitsemiaan lähituotteita. Oman kunnan tuotteet merkitään ruokalistoihin ja tarjoilulinjaston kyltteihin vihreällä tammenlehdellä. Kunnan jokaisessa ravintolassa on kerran viikossa lähiruokapäivä, jolloin jokin keskeinen raaka-aine on hankittu lähialueelta.

– Kun kunnat haluavat brändätä palvelujaan ja asuinympäristöjään, miksei voisi brändätä myös kouluissa ja päiväkodeissa tarjottavia aterioita ja niissä käytettäviä laadukkaita ja turvallisia raaka-aineita, Heidi Siivonen ehdottaa.

Toivanen muistuttaa, että vastuullisuus ja ympäristöystävällisyys nousevat kunnissakin koko ajan tärkeämmiksi

MTK MENOSSA MUKANA

hankintakriteereiksi. Siksi lähi- ja luomuruualla on todennäköisesti kasvavaa kysyntää.

Parhaillaan rakentuvat hyvinvointialueet ovat yksi tärkeä julkisen sektorin toimija.

– Yrittäjien kannattaa olla nyt aktiivisia hyvinvointialueisiin päin, sillä ne tarjoavat jatkossa suuret määrät aterioita. Laadukas ja maistuva ruoka on oleellinen osa hyvinvointialueiden asiakkaiden hyvinvointia, Siivonen sanoo.

Kysele ja markkinoi

Yrittäjien kannattaa itse olla aktiivisia julkisten ostajien suuntaan.

– Ostajilla ei ole yleensä mitään sitä vastaan, että lähiruokayrittäjät ovat heihin yhteydessä ja kertovat tarjolla olevista tuotteista. Silloin ostajat osaavat lähettää tarjouspyynnöt suoraan lähiseudun yrittäjille, Toivanen rohkaisee.

– Samaan tapaan kunnat ostavat esimerkiksi auraus- ja tienhoitopalveluita, viherrakentamista tai muuta rakentamista. Myös koneyritysten kannattaa olla aktiivisesti yhteydessä näistä asioista vastaaviin kunnan virkamiehiin.

”Päätäjät voivat vaikuttaa siihen, mitä suomalaiset syövät.”

Kaikki julkiset hankintakilpailutukset tulevat näkyviin Hilma-kilpailutusjärjestelmään, mutta ostajat voivat tiedottaa tulossa olevista kilpailutuksista myös suoraan yrittäjille.

Julkista hankintaa ei saa pilkkoa pienempiin eriin hankintalain kiertä-

miseksi, mutta hankinta voidaan jakaa useampiin osiin, jos se on tarkoituksenmukaista.

– Kuntien ei tarvitse kilpailuttaa kaikkia elintarvikeryhmiä samaan aikaan. Järkevämpää olisi kilpailuttaa esimerkiksi yhtenä vuotena leivät ja seuraavana vuonna lihatuotteet. Tämä parantaa pienempien toimijoiden mahdollisuutta osallistua tarjouskilpailuihin, Siivonen vinkkaa.

Julkisiin kilpailutuksiin osallistuville lähiruokayrittäjille Heidi Siivonen haluaa antaa kullannarvoisen neuvon:

– Ruokapalveluiden henkilöstö arvostaa erityisesti sitä, että tuote on esivalmisteltu, jotta se on helppo ja nopea käyttää suurkeittiössä. Suurtalouskeittiöissä on hyvin vähän esivalmistelutilaa ja usein myös niukasti henkilökuntaa. Ostamisen ja käytön helppous ovat tärkeitä hankintakriteereitä. ●

Hanki hyvää -opas auttaa ruokahankinnoissa

MTK julkaisi viime keväänä Hanki hyvää -nimisen oppaan, joka neuvoo julkisia organisaatioita lähiruokatuotteiden kilpailutuksessa. Oppaassa on muun muassa esimerkkejä siitä, millaisia kriteereitä hankinnoille voi asettaa, jotta julkisilla ruokalautasilla olisi suomalaista ruokaa.

– Tarjouspyynnöissä kannattaa ottaa huomioon se, että kotimaiset säännökset asettavat monille tuotteille korkeammat laatu- ja eläinten hyvinvointikriteerit kuin EU-maissa keskimäärin. Näitä suomalaisen ruuan laatuominaisuuksia kannattaa käyttää kilpailutuskriteereinä, Heidi Siivonen sanoo.

Tuoreessa oppaassa on esimerkit muun muassa maitotuotteiden, lihan, kananmunien ja viljatuotteiden kilpailutuskriteereistä.

Esimerkiksi maitotuotteiden pakollisena hankintakriteerinä voi olla se, että tuotantotiloilla pidetään kirjaa antibioottien käytöstä. Muina vähimmäiskriteereinä voivat olla tuotantotilan kuuluminen salmonellavalvontaohjelmaan, se, että lypsylehmiä ei pidetä kytkettyinä ympäri vuoden, ja se, että vasikat saavat ternimaitoa kuuden tunnin sisällä syntymästä.

– Jaamme opasta esimerkiksi kansanedustajille ja muille sidosryhmille. MTK-yhdistysten kannattaa tilata oppaita ja jakaa niitä kuntien ja hyvinvointialueiden päättäjille, Siivonen kannustaa. ●

MTK:n julkaisemassa Hanki hyvää -oppaassa on esimerkkejä laadukkaan ruuan hankintakriteereistä.

”ON IHANAA TEHDÄ KAUNISTA”

Jos Helena Raatikainen voittaisi lotossa, kukkatukun auto toisi hänelle joka aamu uusia kukkia kimppujen solmimista varten.

Pohjois-Savon Tervossa asuva **Helena Raatikainen** katsoo kiviä, oksia ja kantoja somistajan silmin.

- Kanerva on monipuolinen, samoin osmankäämit. Karveoksat, havut, mustikanvarvut... Eihän rumia materiaaleja olekaan. Luonto on uskomaton aarreaitta.

- Ilman kanervia, sammalia, kiviä ja muita luonnonmateriaaleja kenenkään rahat eivät riittäisi isojen juhlatilojen somistamiseen, Raatikainen tokaisee.

Yli 30 vuotta kukka-asetelmia ja muita somisteita tehnyt Raatikainen hankkii käyttämänsä materiaalin kukkatukusta, kukkakaupoista, pellonpientareilta ja välillä lähiseudun pihosta.

Naapureiden kannattaa pitää kukistaan huolta, hän nauraa.

- Käyn aina kysymässä, että saanko ottaa näitä pari sylillistä. Siinä käy usein niin, että samalla naapurikin lähtee mukaan tekemään.

- On hyvä, jos juhlissa on pöydissä jotakin yllätyksellistä silmänruokaa, jota vieraat voivat katsella puheita kuunnellessaan, Helena Raatikainen vinkkaa.

Juhannussalot ovat tuttuja saaristosta, mutta nykyään niitä pystytetään myös Tervossa Pohjois-Savossa.

Haussa seitsemän oikein

Raatikaisen harrastus – hänen omien sanojensa mukaan ”vököstely” – alkoi 1990-luvun alussa. Silloin hän kokoon-tui joulun alla siskonsa kanssa tekemään kukka-asetelmia ja koristeita, jotka an-nettii lahjaksi ystäville ja tutuille.

– Kun me oikein tienneet, mitä tämä tekeminen olisi, niin sitten me vökösteltiin.

Uutta vauhtia Raatikainen sai kolmen päivän kukkurussilta, jonka hän kävi naapurin pitopalveluomännän kanssa. Kurssi toi uskoa omaan tekemiseen.

– Meillä oli hyvä, kannustava opetta-ja, joka sanoi, että kaikki kyllä osaavat. Omatkin silmät avautuivat, että eihän näistä rumia tulekaan. Sen jälkeen rupe-si näkemään eri tavalla, miten nätti jo-kin kukka on ja miten tätä ja tuota voisi käyttää kimpussa.

Nyt Raatikainen somistaa harrastuk-senaan ystävien ja naapureiden per-hejuhliä ristiäisistä syntymäpäiviin ja hautajaisiin.

Luonnosta löytyy somistusmateriaalien lisäksi myös muita aarteita, kun vain käy keräämässä.

Lopputuloksena on syntynyt esi-merkiksi ristiäis- ja morsiuskimppuja, kukkavihkoja tai juhlien kokonaissomis-tuksia. Yksi hyvin mieleen jääneistä koh-teista oli konepaja, jonne somistettiin muun muassa alttari mustan kattohuo-van ja pitsiverhojen avulla.

– On ihanaa tehdä kaunista. Siitä saa niin paljon myös itselleen.

Kukkien kerääminen esimerkiksi muistotilaisuuden somistamista varten voi viedä kuusikin tuntia kahdelta hen-geltä. Sitomiseen on hyvä varata saman verran aikaa. Raatikainen olisi varmasti vököstellyt enemmänkin, jos 40 vuoden työrupeama lypsykarjan hoidossa ei olisi rajoittanut harrastusta.

– Jos voittaisin lotossa, minulla olisi kukkatukun auto joka aamu pihassa tuomassa uusia kukkia.

Koko kylän juttu

Helena Raatikaista ilahduttaa erityisesti se, kuinka yhteisölliseksi vököstely on

vuosien saatossa kehittynyt.

– Tämä on ennen kaikkea yhdessä te-kemistä. Minä teen vähän yksin mutta paljon yhdessä. Jakaminen on tässäkin harrastuksessa tärkeää.

Raatikainen kertoo, kuinka Tervossa on viime vuosina innostuttu pystyttä-mään juhannussalkoja. Ensimmäiset nousivat Raatikaisen pojan isännöimän Suppuniemen tilan pihaan. Parin vuo-den ajan salkoja on rakennettu Tervon kirkonkylän sillalle.

– Meitä on ollut parikymmentä hen-keä niitä tekemässä. On mukava katsoa, kun ihmiset tuovat pesuvadeissa omia kukkakimppujaan salkoihin sidottavak-si.

Tervon Maa- ja kotitalousseura on puolestaan viime vuosina somistanut kirkonkylän pääristeyksen liikenteen-jakajaan milloin ylioppilaan, milloin noita-akan, marjanpoimijan tai jonkun muun hahmon.

Puolentoista metrin korkuinen palo-mies oli niin pidetty, että se varastettiin Kuopioon asti.

– Jo aivan tässä lähellä on ihan hir-veästi luovia ihmisiä ja taitavia tekijöitä. Mainiota, että ihmiset näyttävät luo-vuuttaan, Helena Raatikainen iloitsee.

” Teen vähän yksin mutta paljon yhdessä.”

Pukki palaa pellolla

Suurin vuosittainen ponnistus tervolaisilla on kekripukin rakentaminen. Kymmenet kyläläiset pystyttävät oljista ja puusta tehdyn viisimetrisen pukin Suppuniemen tilan pellolle ilman aintakaan ruuvia tai naulaa.

Pyhäinpäivän aattoiltana loka-marraskuun vaihteessa pimeän pellon keskellä valaistu pukki poltetaan juhlamenoin kymmenien jätkänkynttilöiden loimussa ympärillä.

Ikivanhojen kekriperinteiden mukaan sadonkorjuujuhlista myös syödään hyvin. Grillissä valmistuu hampurilaisia, joiden liha on todellista lähiruokaa, sillä se tulee 250 metrin päässä olevasta Suppuniemen navetasta.

Pienen piirin tempauksesta on muutamassa vuodessa kasvanut valtakunnallistakin näkyvyyttä saanut tapahtuma.

- Vaikka vettä sataa, pimeällä pellolla on tuhat ihmistä pukkia polttamassa. Onhan tämä pukin tarina ihan uskoton juttu.

Helena Raatikainen haaveilee vielä uusistakin pukeista.

- Sen olemme huomanneet, kuinka kekrijuhlan heinäpaalit ovat olleet lapsille kaikkein parasta tekemistä. Lapset voisivat tehdä myös omia pieniä kekripukkejaan ja polttaa nekin. ●

- Kun somistuksen pääväritoiveet tiedetään, ennakkosuunnittelu on turhaa ja tulos valmistuu tekemisen kautta, Helena Raatikainen sanoo.

Jokavuotinen kekripukki rakennetaan yhteisponnistuksella.

AURINKOVOIMAA MAATILOILLE

Nyt saat jäsenalennuksen MTK Hankintojen kahden luotettavan yhteistyökumppanin aurinkoenergiaratkaisuista.

Oletko huolestunut energian hinnannoususta? Et ole yksin. Tilojen merkittävimmät energiakustannukset muodostuvat sähköstä, valaistuksesta, lämmöstä ja käyttövedestä. Aurinkovoimalan avulla kiinteistön omistaja siirtää osan sähkön tuotannosta omiin käsiinsä ja voi myös myydä voimalan tuottamaa energiaa verkkoon.

Voimaloiden takaisinmaksuajat ovat lyhentyneet jopa kuuteen vuoteen. Pelk-

kä valaistusuudistuskin voi leikata tilan tai hallin sähköenergian tarvetta jopa 40 prosenttia. Uusiutuvaan energiaan panostaminen myös nostaa kiinteistön arvoa.

MTK Hankinnat on neuvotellut jäsenedun aurinkoenergiaratkaisuista kahden luotettavan toimijan kanssa.

Lem-Kem Oy tarjoaa ratkaisuja suuremmille tiloille ja Rasol Oy pienemmille. Saadaksesi jäsenedun käyttöön sinulla tulee olla Y-tunnus.

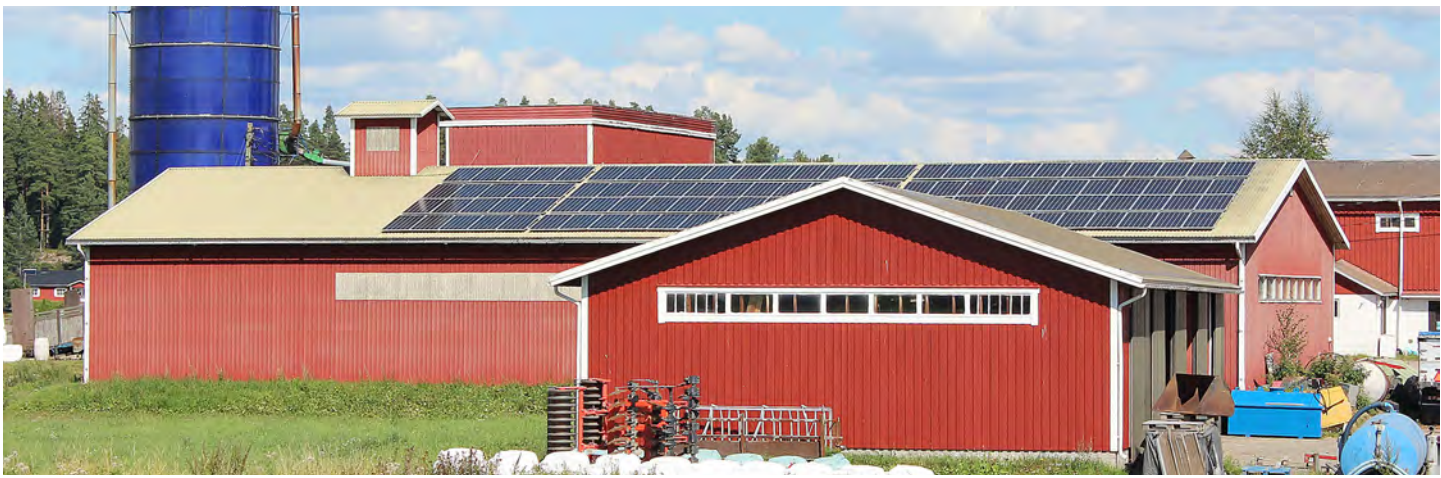
Uusiutuvaa energiaa

– Jäsenillämme on ollut pitkään kiinnostusta aurinkovoiman tuottamiseen. Maatalousyrittäjien olosuhteet aurinkoenergian käyttöönottoon ovat nyt hyvät monesta näkökulmasta, ei vähiten ympäristön ja rahoituksen kannalta. Markkinoilla on monia toimijoita, ja investointi on monimutkainen. Haluamme edistää jäsentemme tilojen uusiutuvan energian käyttöä ja matkaa kohti hiilineutraaliutta, selvittää MTK

Paneelien ilmansuunnan valintaan vaikuttaa myös tilan tuotantosuunta. Joskus etelä on edullisin, toisinaan itä-länsisuunta.

Mitoituksen nyrkkisääntönä voidaan pitää sitä, että pyritään tuottamaan neljäsosa maatilán koko vuoden sähkön tarpeesta.

Hankintojen toimitusjohtaja **Sanna Blomberg.**

– Me MTK Hankinnoilla olemme ta-
vanneet monia suuria ja pieniä alalla
toimivia yrityksiä. Valitsimme niistä
kaksi jäsentemme tarpeisiin parhaiten
sopivaa yritystä, joiden kanssa olemme
tehneet sopimuksen. Olemme neuvotel-
leet alennukset valmiiksi, joten jäsenen
tarvitsee vain ottaa yrityksiin yhteyttä
ja sopia asennuksesta. Yhteistyöyrityk-
semme neuvovat myös tukihakemuksen
tekemisessä.

MTK Hankintojen valitsemat yhteis-
työkumppanit panostavat laadukkaisiin
materiaaleihin. Paneelien lisäksi myös
telineiden ja invertterien valintaan kiin-
nitetään huomiota, koska se varmistaa
voimalan tehokkaan tuotannon vuosi-
kymmenten ajan. Varsinaisten paneelien
ohella myös invertteri on kriittinen
komponentti, ja kumppaneillamme on
valtuutettu huolto.

Asennukset tehdään standardien
mukaan omalla asentajatiimillä (maa-
doitukset, lämpökatkot, uv-suojaus, tuu-
li- ja lumikuormat, verkkoyhtiön vaati-
mukset). Kaikilla komponenteilla on 10
vuoden takuu, samoin asennuksella.

Miksi aurinkosähköä?

Maatilat soveltuvat erittäin hyvin au-
rinkosähkön tuotantoon. Maatiloilla
on todennäköisesti myös runsaasti tilaa
aurinkosähköjärjestelmän kattoasen-
nukselle tai vaihtoehtoisesti maa-asen-
nukselle. Myös sähkön tarve on suuri
maatiloilla.

– Aurinkovoimaloiden vilkkaaseen
kysyntään vaikuttaa muun muassa ener-
gian voimakas hinnannousu sekä pyr-
kimys hiilineutraaliin alkutuotantoon.
Suomen kokonaisenergiasta noin 15
prosenttia voidaan kustannustehokkaas-
ti tuottaa aurinkovoimalla. Kysynnän
kasvu jatkuu edelleen, kertoo Lem-Kem
Oy:n viestintä- ja vastuullisuusjohtaja
Jouni Lautiainen.

– Ratkai-
suillamme
haluamme pa-
rantaan tilojen
energiatehok-
kuutta ja huol-
tovarmuutta.
Lem-Kem tekee
yhteistyötä myös Lantmännen Agron
kanssa.

Aurinkopaneelit voidaan asentaa na-
vetan, eläinsuojan tai muun rakennuk-
sen katolle. Vaihtoehtoisesti ne voidaan
asentaa maa-asennuksena.

– Asennus eteläsuuntaan ei aina ole
paras ratkaisu, jos kulutusta on enem-
män aamulla ja illalla esimerkiksi broi-
leri- tai lypsykarjatilalla. Tällöin paneelit
voidaan asentaa itä-länsisuunnassa.
Tuottoa aurinkovoimalasta saa maa-
lis-lokakuun aikana. Asiantuntijamme
neuvoo parhaan ratkaisun löytämisessä.

Huoltovapaa järjestelmä

Aurinkoenergia maksaa itsensä monin-
kertaisesti elinkaarensa aikana takai-
sin. Järjestelmien käyttöikä on jopa 30
vuotta. Aurinkopaneelille luvataan 25
vuoden päähän aina vähintään 80 %:n
tehontuottotakuu. Se tuottaa uusiutuvaa
ja päästötöntä energiaa ja auttaa maati-
laa kohti hiilineutraaliutta.

Huoltoon ei tarvitse käytännössä
käyttää aikaa. Sade pesee paneelit, vuo-
sihuoltoa ei tarvita, voimalassa ei ole
liikkuvia osia eikä nesteitä tarvita. Ihan-
netilanteessa aurinkovoimalan omista-
jan ei tarvitse huolehtia järjestelmästä
ollenkaan, riittää kun välillä tarkkailee
järjestelmän toimintaa.

Asennus hoituu viikossa tai jopa muu-
tamassa päivässä. Yleensä paneelille
löytyy hyvä paikka, jossa ei ole varjostuk-
sia. Lisäksi investoinnille on mahdollista
saada ELY-keskukselta tukea jopa 40 %.

Mitoitus kannattaa tehdä kuukau-
si- tai tuntikulutusten perusteella.
Mitoituksen nyrkkisääntönä voidaan

” **Tuottoa
aurinkovoimalasta saa
maalis-lokakuun aikana.** ”

pitää sitä,
että pyritään
tuottamaan
neljäsosa koko
vuoden sähkön
tarpeesta. Ota
huomioon
laitteiden

ajastukset, käyttöveden lämmitys, läm-
pöpumput ja sähköauton lataus. Varjos-
tukset, ilmansuunta ja katon kaltevuus
vaikuttavat tuottoon. Yksi paneeli vie
tilaa noin kaksi neliometriä.

– Kaikki myymämme aurinkopaneelit
ovat laadukkaita Tier 1 -valmistajien
tuotteita. Meillä on käsissämme koko
toimitusketju maahantuonnista asen-
nukseen, joten kalliita välikäsiä ei ole.
Tehokkaan ja nopean ketjun ansiosta
hintamme ovat erittäin kilpailukykyiset.
Suunnittelemme ja asennamme jokai-
sen järjestelmän yksilöllisesti asiakkaan
tarpeet huomioiden, sanoo Rasol Oy:n
toimitusjohtaja **Eero Lehvonen.**

Hankinnasta toteutukseen

Ensin varmistetaan kunnasta, tarvi-
taanko asennuksen toimenpidelupa. Sen

TARKISTA ELY-TUKI

ELY-keskus myöntää maatiloille
aurinkosähköhankkeisiin 40 %:n
hankintatuen. Kustannusten tu-
lee olla vähintään 17 500 euroa.
Hankintatuen avulla järjestelmien
takaisinmaksuajat alenevat jopa
viiteen vuoteen. ELY-keskuksen
tuen saatavuus pitää tarkistaa
tapauskohtaisesti. Tukea hae-
taan paikalliselta ELY-keskukselta
neljä kertaa vuodessa. Vuoden
2022 viimeinen haku päättyy
15.10.2022.

JÄSENETUT

jälkeen tehdään ilmoitus sähkön jakeluverkkoon ja tehdään sopimus sähkön ostajan kanssa.

Seuraavaksi onkin asennuksen ja käyttöönototarkastuksen vuoro. Asennukseen menee noin viikko. Asentaja ohjeistaa tilaajan ja antaa käyttöohjeet ja aurinkosähkön tuottaminen voi alkaa. Tämän kaiken yhteistyöyritystemme asiantuntijat tekevät puolestasi. ●

Myös älyvalaistus

Lem-Kemiltä saat nyt myös valaistusratkaisut uutena jäsenetuna. Sähköenergiaa voi säästää älykkäällä led-valaistuksella. Jäsenet saavat Lem-Kem Oy:ltä energiaa säästävät valaistusratkaisut jäsenhintaan -10 %. Valaisimet voidaan asentaa aurinkopaneelien asennuksen yhteydessä, kun asentaja on paikalla. Älyvalaistuksella voidaan päästä jopa 40 %:n sähkönsäästöön.

JÄSENALENNUKSET

Lem-Kemillä ja Rasolilla on asiantuntemusta koko ketjusta tarjouksesta käyttöönottoon, ja ne tarjoavat hyvät takuut. Laitteet – aurinkopaneelit, telineet ja invertterit – valitaan kulutuksen mukaan.

Lem-Kem Oy:n alennus on portaittainen:

light (<20 kW) – alennus 7,5 %

medium (21–39 kW) – alennus 6 %

high (40 kW>) – alennus 5 %

(10 v takuu komponenteilla)

Alennus Rasol Oy:n aurinkosähköjärjestelmistä: 6 %

LISÄOHJEET JA SÄHKÖINEN LOMAKE
mtkhankinnat.fi/aurinkoenergia

ESIMERKKEJÄ AURINKOSÄHKÖN HANKINNASTA

Hankintahinta 19 000 e (alv 0 %)

Hankintahinta 40 %:n tuella
11 400 e (alv 0 %)

Vuosituotto-odotus 18 900 kWh

Säästö vuodessa noin 1 950 e

Takaisinmaksuaika 5,8 vuotta

Oletuksia: sähkön ostohinta (kulutus, siirto, vero) 0,25 e/kWh, myyntihintana 0,05 kWh. Inflaatiota, sähkön hinnanmuutoksia tai rahoituskustannuksia ei ole otettu huomioon. Takaisinmaksuaika ja kumulatiivinen tuotto laskettu 40 %:n tuki huomioiden.

● **Broileritilan aurinkosähköratkaisu:**
Kulutus reilu 200 000 kWh/v, kulutus painottuu kesään ja keskipäivään

Tulevaisuudessa siirrytään led-valaistukseen

Paljon hyviä kattolappeita käytössä eri suuntiin

Mitoituksen pohjalta toteutettiin 60 kWp:n aurinkovoimala

400 W:n paneelit (150 kpl) sijoitettuna kolmen rakennuksen katolle

● **Maitotilan (robottitila) aurinkosähköratkaisu:**
Kulutus alle 100 000 kWh/v, kulu-
tusta tasaisesti ympäri vuoden

Navetan kaakkoislape paras paneeleille

Mitoituksen pohjalta toteutettiin noin 30 kWp:n aurinkovoimala

275 W:n paneelit (115 kpl) navetan kaakkoislapeella

Usein kysytyt kysymykset

Tarvitseeko aurinkopaneelita pestä?

Ei tarvitse, sade riittää huuhtomaan paneelit.

Tarvitseeko lumia pudotella paneelien päältä?

Kun katolla on lunta, ei tuottoa muutenkaan juuri tule. Tästä syystä lumien pudottaminen ei ole tarpeen. Paneelit on suunniteltu kestävämmän niiden päälle tuleva lumikuorma.

Kestäkö katto?

Yksi paneeli painaa alle 20 kg, joten paneeleista tuleva kuorma on noin 10 kg/m². Paneeleista tuleva lisäkuorma on lumikuorma verrattuna todella pieni eikä aiheuta ongelmaa.

Onko Suomessa riittävästi aurinkoa?

Suomessa aurinkovoimala tuottaa vuositasolla lähes yhtä paljon kuin pohjoisessa Manner-Euroopassa. Aurinkopaneelien tuotto painottuu kesäkuukausille. Kesän pitkät, valoisa päivät kompensoivat pimeää talvea, ja Suomen viileä sää parantaa aurinkopaneelien hyötysuhdetta.

Kannattaako odottaa tekniikan kehitty-

mistä ja hintojen putoamista?

Aurinkosähkön tekniikka on ollut jo pitkään vakiintunutta. Toki paneeleista saatava teho on hieman parantunut vuosi vuodelta. Hinnat ovat vakiintuneet ostajan kannalta hyvälle tasolle.

Missä paneelit valmistetaan?

Pääasiassa Aasiassa sijaitsevilla tuotantolaitoksissa. Markkinoilla on myös saksalaisia paneeleita, mutta niidenkin komponentit valmistetaan valtaosin Aasiassa. Tärkeintä on, että paneelin valmistaja on iso ja luotettava toimija. Pelkkien paneelien sijaan kannattaa vertailla kokonaisuutta (paneelit, telineet, invertteri ja asennus).

Tuleeko tuottoa myös pilvisellä säällä?

Kyllä, sillä olennaista on valon määrä. Esimerkiksi pilvipoudalla aurinkovoimalan tuotto voi olla hyvä.

Kannattaako ylijäämä sähkö myydä?

Ylijäämä sähköä saatava korvauksena on tyypillisesti luokkaa 4 snt/kWh. Ylijäämä sähkö kannattaa myydä, mutta sen takia ei kannata tehdä liian isoa aurinkovoimalaa vaan mitoittaa voimala omalle kulutukselle sopivaksi.

Oletko siirtämässä metsäomaisuuttasi jälkipolville?

Varmista, että metsäsi säilyy eheänä kokonaisuutena ja anna Suomen suurimman metsävakuuttajan pitää huolta metsästäsi, vastuullisesti ja pitkäjänteisesti.

Osakkaana seuraava sukupolvi saa nauttia huolettomasta metsänomistamisesta ja saa tuottoa joka vuosi.

Sopisiko LähiTapiola Yhteismetsä sinulle?

Tutustu: lahitapiola.fi/yhteismetsa